

TEZIŲ KNYGA

Lietuvos Respublikos odontologų rūmų Tarptautinio kongreso
„ODONTOLOGIJOS KOMPASAS 2026“ Jaunųjų mokslininkų pranešimų tezės

LIETUVOS RESPUBLIKOS ODONTOLOGŲ RŪMAI

MOKSLINIŲ PRANEŠIMŲ TEZĖS

2026 m. Lietuvos Respublikos odontologų rūmų Tarptautinio kongreso studentų ir rezidentų
mokslinių pranešimų tezės

Vilnius, 2026

Recenzentai:

prof. dr. Vilma Brukienė
prof. dr. Gintaras Janužis
doc. dr. Jan Pavel Rokicki
prof. dr. Saulius Drukteinis

Bendradarbiaujantys universitetai:

Vilniaus universitetas

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Kauno technologijų universitetas

TURINYS

1. KOMPIUTERIZUOTOS GIDINĖS IMPLANTACIJOS METODŲ TIKSLUMO VERTINIMAS VIRŠUTINIAME ŽANDIKAULYJE: META- ANALIZĖ Eglė Gustainytė, Milana Tunkevič, Gintaras Janužis	8
2. KOMPOZITINIŲ RESTAURACINIŲ MEDŽIAGŲ POVEIKIO BIODENTINE CEMENTO PORĖTUMUI VERTINIMAS Aloyzas Linkevičius, Saulius Drukteinis	9
3. CUKRINIŲ DIABETU SERGANČIŲ PACIENTŲ POOPERACINĖS PRIEŽIŪROS PO DANTŲ ROVIMO REKOMENDACIJŲ LAIKYMOŠI ANALIZĖ Viltė Romanovaitė, Eglė Gustainytė, Gintaras Janužis	10
4. BIOKERAMIKINIO KANALŲ UŽPILDO FIZIKO-CHEMINIŲ SAVYBIŲ VERTINIMAS PO MODIFIKACIJOS HIDROKSIAPATITU, FLUORINTU HIDROKSIAPATITU IR MAGNIO VITLOKITU Paulina Mozūraitė, Saulius Drukteinis, Goda Bilvinaitė	11
5. VAIKŲ DANTŲ PROTEZAVIMO PASLAUGŲ, KOMPENSUOTŲ IŠ PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO (PSDF) PASISKIRSTYMAS LIETUVOJE 2020–2024 M. VIEŠOSE IR PRIVAČIOSE GYDYMO ĮSTAIGOSE Goda Malijauskaitė, Vilma Brukienė, Alina Pūrienė, Rita Trumpaitė-Vanagienė	12
6. IV IR V TIPO HIDRAULINIŲ KALCIO SILIKATINIŲ RETROGRADINIŲ DANTŲ ŠAKNŲ KANALŲ UŽPILDŲ PORĖTUMAS: MIKRO- KOMPIUTERINĖS TOMOGRAFIJOS ANALIZĖ IN VITRO Greta Volosevičiūtė, Rasmūtė Manelienė, Paulius Tušas	13
7. SU FOLIKULINĖMIS CISTOMIS SUSIJUSIŲ RETINUOTŲ IR UŽSTRIGUSIŲ DANTŲ SUKELTŲ PAŽEIDIMŲ ANALIZĖ Julija Ignatjeva, Alina Pūrienė	14
8. PERIODONTO LIGŲ MITŲ PAPLITIMAS IR JŲ RYŠYS SU SOCIODEMOGRAFINIAIS VEIKSNIAIS Gintarė Donata Kubiliūtė, Greta Aidukaitė	15
9. ANTIBIOTIKŲ SKYRIMO PO DANTŲ ŠALINIMO PACIENTAMS, SERGANTIEMS SISTEMINĖMIS LIGOMIS, PASIRINKIMAI TARP GYDYTOJŲ ODONTOLOGŲ IR ODONTOLOGIJOS STUDENTŲ: PILOTINIS TYRIMAS Greta Volosevičiūtė, Rasmūtė Manelienė	16
10. ŠAKNŲ REZORBCIJOS RADIOLOGINIAI RODIKLIAI, SUSIJĘ SU ŽANDIKAULIŲ CISTOMIS ORTOPANTOMOGRAMOSE Julija Ignatjeva, Deividas Blažys, Dalius Matkevičius, Alina Pūrienė	17

11. ENDODONTINIO GYDYMO PROTOKOLŲ LAIKYMASIS GYDYTOJŲ ODONTOLOGŲ KLINIKINĖJE PRAKTIKOJE Eigilė Baršytė, Tadas Venskutonis	18
12. ODONTOGENINIAI IR NEODONTOGENINIAI VEIDO, KAKLO IR ŽANDIKAULIŲ SRIČIŲ UŽDEGIMAI – RETROSPEKTYVINĖ 2020-2023 M. ANALIZĖ Roberta Petrylaitė, Rūta Rasteniene	19
13. CANDIDA GENTIES GRYBELIO PAPLITIMAS IŠIMAMŲ AKRILINIŲ DANTŲ PROTEZŲ IR BURNOS GLEIVINĖS PAVIRŠIUOSE Sylvia Rogoža, Rita Trumpaitė-Vanagienė, Rasmūtė Manelienė, Vika Gabė, Laima Tamulionytė	20
14. ŠIZOFRENINIO SPEKTRO SUTRIKIMAIS SERGANČIŲ PACIENTŲ PERIODONTO BŪKLĖ IR SU JA SUSIJĘ VEIKSNIAI Liepa Mačiūitytė, Jūratė Žekonienė	21
15. INDIVIDUALIŲ GIJIMO GALVUČIŲ TAIKYMAS ATLIEKANT DANTŲ IMPLANTACIJĄ Benas Ilekis, Rokas Borusevičius	22
16. VILNIAUS UNIVERSITETO ODONTOLOGIJOS STUDENTŲ DANTENŲ FENOTIPO IR PERIODONTO BŪKLĖS VERTINIMAS APATINIŲ KANDŽIŲ SRITYJE Liepa Mačiūitytė, Jūratė Žekonienė, Justė Gladkauskaitė	23
17. DIENINIO BEI NAKTINIO BRUKSIZMO RIZIKOS VEIKSNIAI TARP VILNIAUS UNIVERSITETO IR SAPIENZOS UNIVERSITETO ODONTOLOGIJOS STUDENTŲ Jorūnė Emilija Valaikaitė, Kristina Landzbergienė	24
18. MAŽOS GALIOS LAZERIO TERAPIJOS (LLLT) POVEIKIS ORTODONTINIŲ ELASTOMERINIŲ SEPARATORIŲ SUKELTAM SKAUSMUI: SISTEMINĖ APŽVALGA IR METAANALIZĖ Gabija Štreimikytė, Vilius Košys, Giedrė Trakinienė	25
19. KRYŽMINĖS TARŠOS ŠALTINIAI IR KONTROLĖ: DANTŲ PROTEZŲ BAKTERIJŲ KOLONIZACIJOS TYRIMAS PRIEŠ IR PO DEZINFEKCIJOS Emilė Pliuščikaitė, Viktorija Ašmankevičiūtė – Leminskė	26
20. ORTODONTINIO GYDYMO PRIEINAMUMO IR PASITENKINIMO GYDYMU VERTINIMAS ALYTAUS APSKRITYJE: GYVENTOJŲ APKLAUSOS ANALIZĖ Ugnė Dulskaitė, Laura Linkevičienė	27
21 TĖVŲ PIRMOSIOS PAGALBOS ŽINIOS NUOLATINIŲ DANTŲ VISIŠKO IŠNIRIMO ATVEJAI Neringa Meilutė, Julija Ignatjeva, Vytautė Pečiulienė	28

22. IN VITRO TYRIMAS: ORTODONTINIŲ ELASTIKŲ MECHANINIŲ SAVYBIŲ POKYČIAI, JUOS VEIKIANT SKIRTINGO PH SKYSTOMIS TERPĖMIS	29
Ieva Gvergždytė, Benedikta Palesik, Arūnas Vasiliauskas, Eglė Valavičiūtė, Joana Bendoraitienė, Ramunė Rutkaitė	
23. GILIŲ PERIODONTO KIŠENIŲ SĄSAJOS SU AMY1 LOKUSO GENŲ KOPIJŲ SKAIČIUMI	30
Neringa Meilutė, Indrė Stankevičienė, Kristina Daniūnaitė	
24. PAKARTOTINIŲ BOTULINO TOKSINŲ INJEKCIJŲ NEVEIKSMINGUMAS, GYDANT KRAMTOMŲJŲ RAUMENŲ HIPERTROFIJĄ: KLINIKINIS ATVEJIS	31
Ignas Jazukevičius, Živilė Kulnytė, Dominykas Gedminas, Gintaras Janužis, Dainius Razukevičius	
25. LIETUVOS GYDYTOJŲ ORTODONTŲ POŽIŪRIS Į ORTODONTINIŲ MINI-IMPLANTŲ NAUDOJIMĄ: APKLAUSOS ANALIZĖ	32
Vilius Košys, Mantas Šidlauskas	
26. 905 PPM FLUORO TURINČIO BURNOS SKALAVIMO SKYSČIO POVEIKIS 0,014“ NITI ORTODONTINIŲ LANKŲ MECHANINĖMS SAVYBĖMS: IN VITRO TYRIMAS	33
Vilius Košys, Danielius Umbrasas, Mindaugas Marksa, Mantas Šidlauskas, Mantas Šidlauskas	
27. NEATSUKAMOS PROTEZAVIMO ATRAMOS KONCEPCIJOS REZULTATAI PRAĖJUS 5 METAMS PO NUOLATINĖS RESTAURACIJOS ATIDAVIMO	34
Ula Linkevičiūtė, Tomas Linkevičius	
28. NAZOLABIALINĖS SRITIES ANTROPOMETRINĖ ANALIZĖ IR JOS ĮTAKĄ PAAUGLIŲ, TURINČIŲ VEIDO NESUAUGIMUS, ESTETINIAM PASITENKINIMUI	35
Morta Mačiulaitytė, Linas Zaleckas	
29. VIETOS UŽLAIKYMO APARATŲ TAIKYMO VERTINIMAS KLINIKINĖJE ODONTOLOGŲ IR VAIKŲ ODONTOLOGŲ PRAKTIKOJE	36
Ugnė Dulskaitė, Rūta Almonaitienė	
30. PSICHOEMOCINIŲ BŪKLIŲ IR NETEKTŲ DANTŲ SĄSAJOS TIRIAMŲJŲ SU BURNOS SAUSUMU IMTYJE	37
Vaiva Aleknavičiūtė, Indrė Stankevičienė, Alina Pūrienė	
31. NEĮGALIŲ VAIKŲ GLOBĖJŲ BURNOS SVEIKATOS ŽINIOS IR JŲ SĄSAJOS SU SOCIODEMOGRAFINIAIS VEIKSNIAIS: NUOTOLINIŲ MOKYMŲ EFEKTYVUMAS	38
Gedvilė Stankevičiūtė, Indrė Stankevičienė, Alina Pūrienė, Lina Štangvaltaite-Mouhat, Rūta Bendinskaitė, Vilma Brukienė	

32. PASIKARTOJANČIŲ UŽDUOČIŲ ELGESIO VALDYMO METODIKOS EFEKTYVUMAS AUTIZMO SPEKTRO SUTRIKIMĄ TURINČIŲ VAIKŲ PASIRENGIMUI ODONTOLOGINĖMS PROCEDŪROMS Andrėja Riaukienė, Eglė Vitaitė – Tučkienė, Rūta Žaliūnienė, Vilma Brukienė	39
33. FOTODINAMINĖS TERAPIJOS POVEIKIO VERTINIMAS MINKŠTŲJŲ AUDINIŲ GIJIMUI GYDANT PERIIMPLANTITĄ DIABETU SERGANTIEMS IR NESERGANTIEMS PACIENTAMS: META-ANALIZĖ Eglė Gustainytė, Gintaras Janužis	40
34. GYDYTOJŲ ORTODONTŲ ŽINIOS, KLINIKINĖ PRAKTIKA IR POŽIŪRIS Į KOMBINUOTĄ PERIODONTOLOGINĮ-ORTODONTINĮ GYDYMĄ: MOMENTINIS KIEKYBINIS TYRIMAS Erika Rumšaitė, Eglė Zasčiurinskienė	41
35. ILTINIŲ DANTŲ DISTALIZACIJOS GREIČIO PO KAPLIŲ ŠALINIMO PALYGINIMAS TAIKANT TROMBOCITAIS PRATURTINTĄ PLAZMĄ IR AUKŠTOS ENERGIJOS LAZERIO TERAPIJĄ. METAANALIZĖ Mariam Varoneckaitė, Ernesta Jančauskaitė, Akvilė Pugačiovaitė, Arūnas Vasiliauskas	42
36. PROGNOSTINIAI FAKTORIAI LEMIANTYS PULPOS GYVYBINGUMO IŠLIKIMĄ PO NEKOMPLIKUOTŲ VAINIKO LŪŽIŲ NUOLATINIUOSE VIRŠUTINIO ŽANDIKAULIO KANDŽIUOSE. RETROSPEKTYVINIS TYRIMAS Aurelija Vaiciukevičiūtė, Eglė Nedzinskienė, Eugenijus Jasiūnas, Vytautė Pečiulienė, Rasmūtė Manelienė, Rūta Rastenenė	43
37. BIODENTINE NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS ATLIEKANT PULPOS PADENGIMĄ IR PULPOTOMIJĄ STUDENTŲ KLINIKINĖJE PRAKTIKOJE: PILOTINIS TYRIMAS Margarita Aleksiuk, Eglė Marija Urbonė	44
38. KAPLIŲ ŠALINIMO ORTODONTINIO GYDYMO METU POVEIKIS VIRŠUTINIŲ KVĖPAVIMO TAKŲ TŪRIUI: SISTEMINĖ APŽVALGA IR META-ANALIZĖ Salma Varoneckaitė, Neringa Česaitytė, Arūnas Vasiliauskas	45
39. DERVOS INFILTRACIJOS IR FLUORO LAKO EFEKTYVUMAS GYDANT ICDAS ≤ 2 BALTAŠIAS DĖMES ORTODONTINIO GYDYMO METU: SISTEMINĖ APŽVALGA IR METAANALIZĖ Vilius Košys, Gabija Štreimikytė, Giedrė Trakinienė	46
40. DIRBTINIO INTELEKTO ATLIKTŲ CEFALOMETRINIŲ ANALIZIŲ REZULTATŲ PALYGINIMAS DVIEJŲ METŲ INTERVALU Vytenis Papievis, Vilius Košys, Erika Rumšaitė, Arūnas Vasiliauskas, Mantas Šidlauskas	47

41. DANTŲ EROZIJŲ PALYGINIMAS TARP PROTINĘ NEGALIĄ TURINČIŲ SUAUGUSIŲJŲ IR BENDROSIOS POPULIACIJOS Karolė Simona Motiejūnaitė, Indrė Stankevičienė, Alina Pūrienė, Vilma Brukienė	48
42. CANALIS SINUSUS PAPLITIMAS IR ANATOMINĖS VARIACIJOS LIETUVOS PACIENTŲ IMTYJE, NAUDOJANT KŪGINIO PLUOŠTO KOMPIUTERINĘ TOMOGRAFIJĄ: RETROSPEKTYVINIS TYRIMAS Agnė Baliutavičiūtė, Ernesta Jančiauskaitė, Povilas Daugėla	49
43. APATINIO ŽANDIKAULIO TREČIŲJŲ KRŪMINIŲ DANTŲ IR APATINIO ALVEOLINIO NERVO KANALO SANTYKIO VERTINIMAS: KŪGINIO PLUOŠTO KOMPIUTERINĖS TOMOGRAFIJOS RETROSPEKTYVINIS TYRIMAS Agnė Baliutavičiūtė, Ernesta Jančiauskaitė, Povilas Daugėla	50
44. PROFESINĖS APLINKOS ĮTAKA ŠYPSENOS ESTETIKOS SUVOKIMUI: BALETO ARTISTŲ IR BIURO DARBUOTOJŲ PALYGINAMOJI ANALIZĖ Neringa Šabaniauskienė, Salma Varoneckaitė, Arūnas Vasiliauskas	51
45. ADHEZYVINIŲ SISTEMŲ PASIRINKIMAS TARP LIETUVOJE DIRBANČIŲ GYDYTOJŲ ODONTOLOGŲ Paulina Gudauskaitė, Estera Miliūnienė	52
46. ŠYPSENOS ESTETIKOS SUVOKIMO PALYGINIMAS TARP ODONTOLOGIJOS IR KITŲ STUDIJŲ KRYPČIŲ STUDENTŲ Ugnė Dulskaitė, Laura Linkevičienė	53
47. ELEKTRONINIŲ CIGAREČIŲ RŪKymo ĮPROČIAI TARP ORTODONTIŠKAI GYDYTŲ IR NEGYDYTŲ STUDENTŲ Vytautė Charževskytė, Indrė Stankevičienė	54
48. A CLINICAL CASE REPORT: CONVENTIONAL AND SUCTION-EFFECTIVE COMPLETE DENTURE Arman Hosseinzadehfard, Kalleni Demetriou, Iveta Paškauskaitė, Viktorija Ašmankevičiūtė-Leminskė	55
49. CYSTECTOMY AND ROOT RESECTION IN THE MANAGEMENT OF AN EXTENSIVE ODONTOGENIC CYST WITH PLATELET-RICH FIBRIN APPLICATION: A CLINICAL CASE REPORT Arman Hosseinzadehfard, Kalleni Demetriou, Ugnė Mikelionytė, Pedram Hosseinzadehfard, Gytis Naumavičius	56
50. SAĖKANDŽIO PAKYLŲ ANT LAIKINŲ VAINIKĖLIŲ ANT IMPLANTŲ ĮTAKA INTRUZIJAI GYDANT TIESINIMO KAPOMIS Goda Jarmakienė, Robertas Kirlys	57

KOMPIUTERIZUOTOS GIDINĖS IMPLANTACIJOS METODŲ TIKSLUMO VERTINIMAS VIRŠUTINIAME ŽANDIKAULYJE: META-ANALIZĖ

Eglė Gustainytė, Milana Tunkevič, Gintaras Janužis
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Dantų implantacijos sėkmę lemia implanto pozicionavimo tikslumas [1-3]. Tobulėjant technologijoms, vis plačiau yra taikoma kompiuterizuota gidinė implantacija (CAIS), leidžianti tiksliai suplanuoti ir atlikti procedūrą [4-6]. Tikslus implanto įsriegimas yra ypač svarbus viršutinio žandikaulio srityje, kur svarbi tiek estetinė, tiek funkcinė reikšmės.

Tikslas

Įvertinti kompiuterizuotos gidinės implantacijos metodų tikslumą viršutiniame žandikaulyje

Metodika

Straipsnių paieška vykdyta duomenų bazėse PubMed, ScienceDirect, Wiley Online Library, taikant PRISMA kriterijus [7], naudojant raktinius žodžius: „guided implant surgery”, „computer-assisted implant surgery”, „maxilla”, „deviations”, „accuracy”. Į analizę įtraukti klinikiniai tyrimai (ne senesni nei 10 metų), kuriuose vertintas implanto pozicionavimas viršutiniame žandikaulyje, pateikti kiekybiniai duomenys apie kampinį, viršūnės ir taško nuokrypius. Atmesti eksperimentiniai tyrimai, literatūros apžvalgos, atvejų analizės. Skaičiavimai atlikti naudojant IBM SPSS Statistics programą.

Rezultatai

Atlikus paiešką rastos 317 publikacijos, atrinktos 5, trys analizuotos plačiau [8-10], kuriose CAIS (įskaitant statinę, dinaminę, dalinai ar pilnai gidines sistemas) buvo vertinamas kiekybinių rodiklių tikslumas. Dviejuose tyrimuose [8,10] buvo vertinta viršutinio žandikaulio estetinė zona, o [9] tyrime įtraukta ir prieškrūminių dantų zona. Iš viso į tyrimą buvo įtraukti 121 pacientai. Analizė atlikta taikant atsitiktinių efektų modelį. Nustatyta, kad įėjimo taško nuokrypis buvo mažesnis gidinės implantacijos grupėje, tačiau skirtumas nebuvo reikšmingas (SMD = -1,78; 95 % PI: -4,53 - 0,97; p=0,205; I2 = 97 %). Apikalinio nuokrypio analizė taip pat neatskleidė statistiškai reikšmingo skirtumo (SMD = -3,80; 95 % PI: -9,55 - 1,95; p=0,196; I2 = 99 %). Kampinio nuokrypio atveju nustatyta analogiška tendencija be statistinio reikšmingumo (SMD = -2,24; 95 % PI: -5,57 - 1,08; p=0,186; I2 = 98 %). Visais atvejais nustatyti mažesni nuokrypiai taikant gidinę implantaciją estetinėje zonoje viršutiniame žandikaulyje, tačiau skirtumai nebuvo statistiškai reikšmingi.

Išvados

Kompiuterizuota gidinė implantacija yra siejama su mažesniais implanto pozicionavimo nuokrypiais, tačiau statistiškai reikšmingų skirtumų, lyginant su tradicine implantacija, nenustatyta.

KOMPOZITINIŲ RESTAURACINIŲ MEDŽIAGŲ POVEIKIO BIODENTINE CEMENTO PORĖTUMUI VERTINIMAS

Aloyzas Linkevičius, Saulius Drukteinis
Vilniaus universitetas

Įvadas

Biodentine klinikinis efektyvumas priklauso nuo biologinių ir fizikocheminių savybių. Skirtingos restauracinės medžiagos dėl galimų cheminių savybių gali nevienodai keisti šias savybes, o kartu ir Biodentine porėtumą, kuris yra svarbus medžiagos sandarumui bei mikropralaidumui, todėl jų poveikio vertinimas yra kliniškai reikšmingas.

Tikslas

Įvertinti skirtingų kompozitinių restauracinių medžiagų poveikį hidraulinio kalcio silikato cemento Biodentine porėtumui skirtingais laiko intervalais.

Metodika

Tyrime naudota 20 dėl medicininių priežasčių pašalintų apatinio žandikaulio pirmųjų krūminių dantų. Endodontinės ertmės suformuotos turbininiais Endo Access grąžtais su vandens aušinimu. Dantų šaknys buvo amputuotos 2-3 mm žemiau cemento emalio jungties. Šaknų kanalų įeigos izoliuotos Hemocollagene kempinėmis ir apliktuotas hidraulinis kalcio silikatinis cementas Biodentine (BD). Po 15 min. pirminio BD sukietėjimo dantys suskirstyti į dvi eksperimentines grupes ($n = 10$): pirmojoje grupėje BD padengtas šviesoje kietėjančiu laikinuoju kompozitu J-Temp (BD + J-Temp), antrojoje – kompozitu Transcend, naudojant selektyvų išdėdymą ir Peak Universal Bond adhezyvą (BD + Komp). Visą eksperimento laikotarpį mėginiai laikyti žmogaus plazmą imituojančioje terpėje. Mėginiai skenuoti didelės raiškos mikrokompiuterinės tomografijos skeneriu SkyScan 1273 po 24 val., 7, 28 ir 90 dienų. Gauti vaizdai rekonstruoti NRecon programa, o kiekybinis porėtumo vertinimas atliktas naudojant CTAn programą. Duomenų statistinė analizė atlikta taikant Šapiro–Wilko ir Two-Way ANOVA testus. Statistiškai reikšmingais laikyti rezultatai, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Visais tirtais laikotarpiais didesnės vidutinės bendro porėtumo procentinės reikšmės nustatytos BD + J-Temp grupėje, palyginti su BD + Komp grupe. Atitinkamos reikšmės buvo 5,3881 ir 3,3525 po 24 val., 4,3356 ir 3,2378 po 7 dienų, 4,6347 ir 2,9153 po 28 dienų bei 4,0650 ir 2,2313 po 90 dienų. Nors BD + J-Temp grupėje porėtumo reikšmės visais laikotarpiais buvo didesnės, restauracinės medžiagos tipas statistiškai reikšmingos įtakos porėtumui neturėjo ($p = 0,1098$). Tuo tarpu laiko veiksnys turėjo statistiškai reikšmingą poveikį abiejose grupėse ($p = 0,00551$), o mažiausias „Biodentine“ porėtumas nustatytas po 90 dienų.

Išvados

Šio in vitro tyrimo ribose nustatyta, kad „Biodentine“ porėtumui kompozitinės restauracinės medžiagos statistiškai reikšmingos įtakos neturėjo. Vis dėlto porėtumas reikšmingai mažėjo ilgėjant laikymo trukmei, todėl galima teigti, kad nagrinėtomis sąlygomis BD mikrostruktūros pokyčiai labiau priklauso nuo laiko nei nuo pasirinktos restauracinės medžiagos.

CUKRINIŲ DIABETU SERGANČIŲ PACIENTŲ POOPERACINĖS PRIEŽIŪROS PO DANTŲ ROVIMO REKOMENDACIJŲ LAIKYMOŠI ANALIZĖ

Viltė Romanovaitė, Eglė Gustainytė, Gintaras Janužis
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Cukrinis diabetas (CD) - lėtinė sisteminė liga, susijusi su sutrikusiu audinių gijimu ir padidėjusia infekcijų rizika [1-3]. Dantų šalinimas CD sergantiems pacientams yra susijęs su didesne pooperacinių komplikacijų tikimybe [4-5], todėl tinkamas rekomendacijų laikymasis - svarbi gydymo sėkmės sąlyga. Tačiau dažnai pacientai negauna išsamių pooperacinių rekomendacijų, o jų laikymasis išlieka nepakankamas.

Tikslas

Įvertinti cukriniu diabetu sergančių pacientų pooperacinių rekomendacijų po dantų rovimu laikymosi efektyvumą.

Metodika

Tyrime dalyvavo cukriniu diabetu (I, II tipo) sergantys pacientai, kuriems per pastaruosius dvejus metus buvo atliktas dantų šalinimas, suteiktos pooperacinės rekomendacijos. Neįtraukti pacientai, turintys onkologinių ar autoimuninių ligų, nepilnamečiai bei negalintys savarankiškai pateikti informacijos. Taikyta tikslinė atranka, bendradarbiaujant su LSMUL KK Endokrinologijos klinika. Duomenys rinkti anketinės apklausos būdu, rezultatai analizuoti taikant kiekybinius metodus.

Rezultatai

Tyrime dalyvavo 116 pacientų (61,2 proc. moterų, 38,8 proc. vyrų), sergančių CD: I (57,76 proc.) ir II (42,24 proc.) tipo. Nustatyta, kad 55,17 proc. pacientų gavo tik žodines pooperacines rekomendacijas, 14,66 proc. pacientų negavo jokių. Reikšmingas ryšys nustatytas tarp pooperacinių rekomendacijų gavimo ir jų laikymosi ($\chi^2=33,816$; $p<0.001$). Pacientai, kuriems buvo suteiktos rekomendacijos ($n=99$), reikšmingai dažniau jų laikėsi (73,7 proc.), palyginus su tais, kurie rekomendacijų negavo. Nustatytas reikšmingas ryšys tarp pooperacinių rekomendacijų laikymosi ir komplikacijų pasireiškimo ($\chi^2=20,079$; $p<0.001$). Komplikacijos dažniau nustatytos pacientams, kurie nesilaikė duotų rekomendacijų (88,4 proc.). Spearmano koreliacijos analizė atskleidė reikšmingą teigiamą ryšį tarp rekomendacijų gavimo ir jų laikymosi ($r=0,540$; $p<0.001$) bei neigiamą ryšį tarp jų laikymosi ir komplikacijų pasireiškimo ($r=-0.416$; $p<0.001$). Logistinės regresijos analizė atskleidė, kad rekomendacijų laikymasis reikšmingai sumažina komplikacijų tikimybę ($\text{ŠS}=8,718$; 95 proc. PI: 3,082-24,655; $p<0.001$). Dažniausi veiksniai, trukdę laikytis pooperacinės priežiūros gairių, buvo: informacijos trūkumas (32,76 proc.), rekomendacijų sudėtingumas (29,31 proc.), skausmas, diskomfortas (23,28 proc.). 31,04 proc. pacientų nurodė, kad negavo pakankamai informacijos apie pooperacinę priežiūrą.

Išvados

CD sergantiems pacientams pooperacinių rekomendacijų suteikimas reikšmingai didina jų laikymąsi, o jis mažina komplikacijų po danties šalinimo riziką. Rekomendacijų nesilaikymą lemia informacijos trūkumas, nepakankamas jos išaiškinimas.

BIOKERAMIKINIO KANALŲ UŽPILDO FIZIKO-CHEMINIŲ SAVYBIŲ VERTINIMAS PO MODIFIKACIJOS HIDROKSIAPATITU, FLUORINTU HIDROKSIAPATITU IR MAGNIO VITLOKITU

Paulina Mozūraitė, Saulius Drukteinis, Goda Bilvinaitė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Biokeramikiniai kanalų užpildai (BKU) yra plačiai šiuolaikinėje endodontijoje naudojami medžiagos. Tačiau jų santykinai ilgas kietėjimo laikas, nepakankamas cheminis stabilumas lemia didesnę tirpumą, pakitusias kietėjimo reakcijas. Dėl šios priežasties ieškoma junginių, kurie pagerintų BKU fiziko-chemines savybes. Remiantis moksline literatūra, hidroksiapatitas (HAp), fluoro hidroksiapatitas (F-HAp), magnio vitlokitas (Mg-WH) dėl savitų fiziko cheminių savybių laikomi perspektyviais BKU modifikatoriais, nors jų įtaka BKU savybėms ir pritaikomumas endodontologijoje iki šiol nebuvo tirta.

Tikslas

Įvertinti ir palyginti BKU, modifikuoto kalcio hidroksiapatitu, fluoro hidroksiapatitu ir magnio vitlokitu, fiziko chemines savybes.

Metodika

Susintetintos modifikacijai skirtos medžiagos: HAp (zolių-gelių metodu), F-HAp (dvigubos dekompozicijos metodu), Mg-WH (hidroterminiu metodu). Įvertintas sintezės produktų grynumas ir morfologija, naudojant Furjė transformacijos infraraudonųjų spindulių spektrometriją (FT-IR), rentgeno spindulių difrakciją (XRD) bei skenuojančią elektroninę mikroskopiją su energijos dispersine rentgeno spektroskopija (SEM-EDS). Susintetintomis medžiagomis modifikuotas biokeramikinis kanalų užpildas BioRoot RCS (Septodont, Prancūzija). Tiriamosios grupės: BR (BioRoot RCS (kontrolė)), BR+HAp (BioRoot RCS+10%HAp), BR+F-HAp (BioRoot RCS+10%F HAp), BR+Mg-WH (BioRoot RCS+10%Mg-WH). Užpildų fiziko-cheminės savybės vertintos pagal galiojančius ISO 6876:2012 standarto reikalavimus, nustatant kietėjimo laiką, takumą, tirpumą, pH, jonų atpalaidavimą (induktyviai susietos plazmos optinė emisijos spektroskopija, ICP-OES). Statistinė analizė atlikta naudojant IBM SPSS Statistics programą, taikant vienfaktorinę dispersinę analizę (ANOVA) ir Games–Howell post hoc testą ($p < 0,05$).

Rezultatai

Susintetintų HAp, F-HAp ir Mg-WH mėginių grynumas patvirtintas FT-IR ir XRD analizėmis – pašalinių junginių ir funkcinų grupių nenustatyta. Užpildų modifikacija reikšmingai sutrumpino užpildų kietėjimą ($p < 0,05$), išskyrus BR+HAp (16,92mm). Modifikuoti užpildai pasižymėjo reikšmingai mažesniu tirpumu ($p = 0,010$): didžiausias tirpumas BR ($2,06 \pm 0,91\%$), mažiausias BR+F-HAp ($0,84 \pm 0,39\%$). Statistiškai reikšmingai didesnis pH nustatytas BR ($12,09 \pm 0,03$) ir BR+F-HAp ($12,11 \pm 0,01$) nei BR+HAp ($11,94 \pm 0,04$) ir BR+Mg-WH ($12,01 \pm 0,01$) grupėse ($p < 0,001$).

Išvados

BKU modifikuotas HAp, F-HAp, Mg-WH pasižymėjo didesniu cheminiu stabilumu. Geriausiomis fizikocheminėmis savybėmis klinikiniam pritaikomumui išsiskyrė užpildas su F-HAp.

VAIKŲ DANTŲ PROTEZAVIMO PASLAUGŲ, KOMPENSUOTŲ IŠ PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO (PSDF) PASISKIRSTYMAS LIETUVOJE 2020–2024 M. VIEŠOSE IR PRIVAČIOSE GYDYMO ĮSTAIGOSE

Goda Malijauskaitė, Vilma Brukienė, Alina Pūrienė, Rita Trumpaitė-Vanagienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Vaikų dantų netekimas reikšmingai veikia kramtymo funkciją, kalbą, sąkandžio formavimąsi ir veido estetiką. Dantų protezavimas – svarbi gydymo priemonė, todėl šių paslaugų teikimo ir pasiskirstymo vertinimas Lietuvoje yra aktualus.

Tikslas

Palyginti 2020–2024 m. laikotarpiu Lietuvoje vaikams (iki 18 metų) iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) lėšų kompensuotų dantų protezavimo paslaugų pasiskirstymą tarp privačių ir viešųjų gydymo įstaigų.

Metodika

Atliktas retrospektyvinis tyrimas, analizuojantis vaikų dantų protezavimo paslaugoms iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo (PSDF) skirtų kompensacijų duomenis Lietuvoje 2020–2024 m. laikotarpiu. Analizuotos 8345 kompensacijos, skirtos 6995 pacientams. Analizuoti duomenys: pacientų amžiaus grupės (1–5 m., 6–11 m., 12–17 m.), kompensacijos skyrimo kartų skaičius, skyrimo metai, gydymo įstaigos tipas (privati arba viešoji), kompensuotos sumos dydis. Atlikta aprašomoji statistinė analizė, taikyti Chi–square, Mann–Whitney U, Shapiro–Wilk testai, pasitelkiant SPSS v. 31.0 programinę įrangą. Rezultatai laikyti statistiškai reikšmingais, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Lietuvoje vaikų protezavimo paslaugoms skirtų kompensacijų suma siekė apie 6,39 mln. eurų. Iš visų kompensuotų paslaugų 89,9 proc. ($n=7496$) suteiktos privačiose gydymo įstaigose, o 10,2 proc. ($n=849$) viešosiose. Kompensacijų skaičius privačiose gydymo įstaigose 2020–2024 m. laikotarpiu didėjo ($p < 0,001$). Didžiausią kompensacijų dalį sudarė 12–17 m. amžiaus grupė – 74,0 proc. ($n=6175$), kitose amžiaus grupėse kompensacijų buvo reikšmingai mažiau: 6–11 m. – 18,0 proc. ($n=1501$), 1–5 m. – 8,0 proc. ($n=669$). Finansavimas dažniausiai skirtas vieną kartą – 86,2 proc. ($n=6027$), rečiau du kartus – 10,2 proc. ($n=714$), tris ir daugiau – 3,6 proc. ($n=254$). Jaunesnio amžiaus pacientams pakartotinis finansavimas skirtas daugiau kartų ir buvo dažnesnis privačiose gydymo įstaigose ($p < 0,001$).

Išvados

2020–2024 m. laikotarpiu didžioji dalis PSDF kompensuojamų vaikų dantų protezavimo paslaugų Lietuvoje buvo suteikta privačiose gydymo įstaigose. Šiuo laikotarpiu vaikų dantų protezavimo paslaugų skaičius privačiose gydymo įstaigose didėjo. Pakartotinis kompensacijų skyrimas dažniau nustatytas privačiose gydymo įstaigose ir jaunesnio amžiaus pacientams.

IV IR V TIPO HIDRAULINIŲ KALCIO SILIKATINIŲ RETROGRADINIŲ DANTŲ ŠAKNŲ KANALŲ UŽPILDŲ PORĖTUMAS: MIKRO-KOMPIUTERINĖS TOMOGRAFIJOS ANALIZĖ IN VITRO

Greta Volosevičiūtė, Rasmūtė Manelienė, Paulius Tušas
Vilniaus universitetas

Įvadas

Vienas iš veiksnių, lemiančių ilgalaikę chirurginio endodontinio gydymo sėkmę, yra retrogradinio užpildo pasirinkimas [1]. Didesnis užpildo porėtumas mažina mechaninį atsparumą, sąlygoja mikropralaidumą skysčiams bei patogenams šaknų kanalų sistemoje [2]. Mikrokompiuterinės tomografijos tyrimas leidžia tiksliai analizuoti medžiagų porėtumą, įvertinant porų pasiskirstymą ir dydį [3]. Šiuo metodu analizuojant skirtingų hidraulinių kalcio silikatinių (HKS) retrogradinių užpildų porėtumą bei palyginant duomenis, galima nustatyti geriausiomis savybėmis pasižyminčią medžiagą.

Tikslas

Įvertinti ir palyginti IV ir V tipo HKS retrogradinių dantų šaknų kanalų užpildų porėtumą mikrokompiuterinės tomografijos būdu in vitro.

Metodika

Tyrimui gautas Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto mokslinių tyrimų etikos komiteto leidimas (protokolo nr. 2025-06-11(1.7 E 150000-KT-454). Atrinkta 20 vienašaknių, endodontiškai negydytų dantų susiformavusiomis šaknų viršūnėmis ir vienu I tipo (pagal Weine) kanalu. Suformavus endodontines ertmes, dantų šaknų kanalai paruošti chemomechaniškai ir užpildyti taikant vieno kaiščio metodiką. Mėginiams atlikus 3 mm šaknies viršūnės rezekciją, jie atsitiktinai paskirstyti į 2 grupes. Paruošus 3 mm gylio retrogradines ertmes, 1 grupėje naudotas IV tipo Biodentine XP (Septodont, Saint-Maur-des-Fosses, Prancūzija), o 2 – V tipo TotalFill BC RRM Fast Set Putty (FKG, La Chaux-de-Fonds, Šveicarija) HKS cementas, laikantis gamintojų rekomendacijų. Tiriamieji dantys skenuoti aukštos raiškos mikro-KT skeneriu SkyScan 1273 (Bruker, Kontich, Belgija). Porėtumas vertintas analizuojant 2 mm retrogradinio užpildo segmentą, naudojant „CTAn v.1.25“ programinę įrangą. Duomenys statistiškai analizuoti „IBM SPSS 26.0“ programa naudojant Shapiro-Wilk, Kruskal-Wallis ir Mann-Whitney U testus. Rezultatas laikytas statistiškai reikšmingu, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Biodentine XP pasižymėjo mažesniu vidutiniu uždarytų porų tūriu ($0,16 \pm 0,25\%$) nei TotalFill BC RRM Fast Set Putty ($0,36 \pm 0,68\%$), tačiau šie skirtumai nebuvo reikšmingi ($p = 0,168$). IV tipo HKS cemento grupėje nustatytos statistiškai reikšmingai mažesnės atvirų porų ir bendro porėtumo reikšmės ($5,53 \pm 7\%$ ir $5,66 \pm 7,10\%$), lyginant su V tipo HKS cemento grupe ($16,7 \pm 6,24\%$ ir $16,98 \pm 6,51\%$), $p \leq 0,004$.

Išvados

Biodentine XP pasižymėjo statistiškai reikšmingai mažesniu atvirų porų ir bendru porėtumu nei TotalFill BC RRM Fast Set Putty, vertinant mikrokompiuterinės tomografijos metodu in vitro. Gauti rezultatai rodo, kad Biodentine XP gali būti susijęs su mažesniu retrogradinio užpildo mikropralaidumu, tačiau šių skirtumų klinikinė reikšmė turėtų būti patvirtinta tolesniais in vivo tyrimais.

SU FOLIKULINĖMIS CISTOMIS SUSIJUSIŲ RETINUOTŲ IR UŽSTRIGUSIŲ DANTŲ SUKELTŲ PAŽEIDIMŲ ANALIZĖ

Julija Ignatjeva, Alina Pūrienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Folikulinė cista yra dažna odontogeninė cista, susijusi su retinuotais ar užstrigusiais dantimis. Didėjanti cista gali sutrikdyti danties dygimą ir pažeisti aplinkines struktūras, tačiau duomenų apie tokių pažeidimų pobūdį ir mastą vis dar nepakanka.

Tikslas

Įvertinti su folikulinėmis cistomis susijusių retinuotų ir užstrigusių dantų sukeltus pažeidimus.

Metodika

Atliktas retrospektyvusis tyrimas, apėmęs 8–17 metų pacientus, kuriems 2018–2023 m. Vilniaus universiteto Žalgirio klinikoje atliktose panoraminėse rentgeno nuotraukose nustatyti retinuoti ar užstrigę dantys, susiję su folikulinėmis cistomis. Analizuoti šie kintamieji: lytis, žandikaulis, dantų segmentas, cistos dydis (maža (<15mm), vidutinė (15-30mm), didelė (≥30mm)), danties anguliacija (normali (vertikali), mezoanguliarė, distoanguliarinė, horizontali), aplinkinių struktūrų pažeidimai, šaknų dilaceracijos. Duomenų analizei taikyta aprašomoji statistika ir neparametriniai testai. Statistinis reikšmingumas nustatytas, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Išanalizuoti 64 atvejai, kurie nustatyti 45 pacientams (17 mergaičių (38 %), 28 berniukams (62%)). Užstrigę dantys stebėti 70 % ($n = 45$) atvejų, o retinuoti 30 % ($n = 19$) atvejų. Mažos cistos sudarė 28 % ($n = 18$), vidutinio dydžio – 48 % ($n = 31$), o didelės – 23 % ($n = 15$) visų atvejų. Vidutinis cistos dydis buvo $20,01 \pm 9,75$ mm. Mažos cistos dažniau buvo susijusios su iltimis, o vidutinio ir didelio dydžio cistos – su kapliais, krūminių dantų srityje dažniausiai rastos vidutinio dydžio cistos ($p = 0,017$). Nustatyta sąsaja tarp retinuotų ir užstrigusių dantų bei vainiko anguliacijos: esant užstrigusiems dantims, dažniau stebėta normali danties padėtis (53 %; $n = 24$), o retinuotų dantų atvejais dažniau nustatyta horizontali vainiko padėtis (63 %; $n = 12$) ($p = 0,006$). Nustatytos 4 šaknų dilaceracijos (6 %), kurios aptiktos tik apatiniame žandikaulyje. Aplinkinių dantų šaknų dislokacija stebėta 18 atvejų (28 %). Dislokuotos dantų užuomazgos stebėtos 13 atvejų (20 %). Aplinkinių struktūrų rezorbcija nustatyta 11 % ($n = 7$) atvejų ir stebėta tik berniukams ($p = 0,037$).

Išvados

Dažniausiai nustatytos vidutinio dydžio folikulinės cistos. Užstrigusių dantų atvejais dažniau stebėta normali danties padėtis, o retinuotų dantų atvejais – horizontali vainiko padėtis. Beveik pusei atvejų nustatyta aplinkinių struktūrų dislokacija (dantų šaknų (28 %); dantų užuomazgų (20 %)). Aplinkinių struktūrų rezorbcija (11 %) ir šaknų dilaceracija (6 %) buvo retos.

PERIODONTO LIGŲ MITŲ PAPLITIMAS IR JŲ RYŠYS SU SOCIODEMOGRAFINIAIS VEIKSNIAIS

Gintarė Donata Kubiliūtė, Greta Aidukaitė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Periodonto ligos išlieka svarbia visuomenės sveikatos problema, neigiamai veikiančia gyvenimo kokybę [1, 2]. Nors periodonto ligų prevencija grindžiama tinkama burnos higiena, pacientų žinios, požiūris ir elgsena yra esminiai gydymo sėkmės veiksniai [3]. Vis dėlto visuomenėje tebėra paplitęs nepakankamas sveikatos raštingumas ir klaidingi įsitikinimai [4]. Šie veiksniai skatina mitų apie periodonto ligas paplitimą ir netinkamą burnos sveikatos elgseną, todėl svarbu įvertinti jų paplitimą sociodemografinių rodiklių kontekste, siekiant identifikuoti didesnės rizikos grupes.

Tikslas

Ištirti pacientų, besikreipiančių į Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Odontologijos institutą (VU MF OI), tikėjimą mitais apie periodonto ligas, palyginti tikėjimo mitais sąsajas su sociodemografiniais rodikliais.

Metodika

2025 m. vasario 20 d. – 2025 m. spalio 10 d. atliktas skrespjūvio dizaino tyrimas. Į tyrimą buvo kviečiami dalyvauti visi pilnamečiai asmenys, besikreipiantys į VU MF OI periodontologijos darbus. Apskaičiuota reikalinga imtis sudarė 385 tiriamuosius. Tyrimo metu buvo renkamos anoniminės anketos, apžiūros metu dokumentuojami klinikiniai duomenys. Informacija analizuota statistinėmis programomis (IBM SPSS, Microsoft Excel). Rezultatai laikyti statistiškai reikšmingais, kai p reikšmė $<0,05$.

Rezultatai

Galutinis surinktų apklausų skaičius atitiko tyrimo imtį ir sudarė 385 apklasas. Lietuvių kalba – 305 (79,2 %) anketos ir 80 (20,8 %) – anglų kalba. Tyrime dalyvavo 175 (45,5 %) moterys ir 210 (54,5 %) vyrų. Nustatyta, kad beveik pusė respondentų (48 %) buvo linkę tikėti su periodonto ligomis susijusiais mitais, tuo tarpu juos kritiškai vertino tik 19 % tiriamųjų, o trečdalis (33 %) neturėjo aiškios nuomonės. Tikėjimo mitais grupėje buvo statistiškai reikšmingai daugiau 60+ m. amžiaus grupės respondentų ($p<0,01$), ekonomiškai neaktyvių asmenų ($p<0,001$), žemo–vidutinio išsilavinimo grupės asmenų ($p<0,001$), miestelio–kaimo gyventojų dalis buvo reikšmingai didesnė ($p<0,001$). Taip pat tikėjimo mitais grupėje buvo statistiškai reikšmingai daugiau tų, kurie turėjo blogą burnos higieną ($p<0,001$) ir išplitusio periodontito diagnozę ($p<0,001$).

Išvados

Pacientai, besikreipiantys į Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto Odontologijos institutą pasižymėjo tikėjimu periodonto ligų mitais. Švietimo programos turėtų būti orientuotos į periodonto sveikatos žinių didinimą bei efektyvių burnos higienos įpročių formavimą. Tokios prevencinės iniciatyvos ypač tikslingos vyresnio amžiaus, žemesnio išsilavinimo, ekonomiškai neaktyviems ir miesteliuose ar kaimo vietovėse gyvenantiems pacientams.

ANTIBIOTIKŲ SKYRIMO PO DANTŲ ŠALINIMO PACIENTAMS, SERGANTIEMS SISTEMINĖMIS LIGOMIS, PASIRINKIMAI TARP GYDYTOJŲ ODONTOLOGŲ IR ODONTOLOGIJOS STUDENTŲ: PILOTINIS TYRIMAS

Greta Volosevičiūtė, Rasmūtė Manelienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Pasaulio sveikatos organizacija pripažino antimikrobinį atsparumą viena didžiausių visuomenės sveikatos grėsmių. Jį lemia perteklinis ir netinkamas antibiotikų vartojimas, skatinantis atsparių mikroorganizmų plitimą. Nepaisant pastangų racionalizuoti skyrimą odontologijoje, antibiotikai vis dar dažnai vartojami be indikacijų – tyrimai rodo, kad apie 80% jų skiriama nepagrįsta.

Tikslas

Įvertinti ir palyginti gydytojų odontologų bei odontologijos studentų antibiotikų skyrimo pasirinkimus po dantų šalinimo pacientams, sergantiems sisteminėmis ligomis, bei nustatyti jų sąsajas su išsilavinimo ir profesiniais veiksniais.

Metodika

Skerspjuvio tyrimui gautas Vilniaus universiteto Medicinos fakulteto mokslinių tyrimų etikos komiteto leidimas (protokolo nr. (1.7E)150000-KT-620). Dalyviai (gydytojai odontologai ir III-V kurso odontologijos studentai) savanoriškai pildė anoniminę anketą, platintą socialiniame tinkle „Facebook“. Anketoje pateikti demografiniai klausimai bei klinikinė situacija, aprašanti dantų šalinimą ASA (American Society of Anesthesiologists) II pacientui. Dalyvių klausta, ar po procedūros pacientui skirtų antibiotikus, prašyta nurodyti skyrimo priežastis, pasirinktą preparatą (nesant ir esant alergijai penicilinų grupės vaistams) ir jo vartojimo režimą. Analizuotos sąsajos su profesine patirtimi, išsilavinimu, studijų kursu ir savo vertinamomis žiniomis apie antibiotikų skyrimą naudojant „IBM SPSS Statistics 26.0“ programą. Taikyti Shapiro-Wilk, Mann-Whitney U, Kruskal-Wallis, chi kvadrato, Fišerio tikslųjų ir Spearman'o koreliacijos testai. Rezultatas laikytas statistiškai reikšmingu, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Tyrime dalyvavo 39 gydytojai odontologai ir 39 odontologijos studentai. Gydytojai savo žinias apie antibiotikų skyrimą įvertino statistiškai reikšmingai geriau ($3,8 \pm 0,7$) nei studentai ($3,0 \pm 0,7$, $p < 0,001$). Aukštesnio kurso studentai taip pat geriau įsivertino savo žinias apie antibiotikų skyrimą ($p = 0,02$). Antibiotikus pateiktos klinikinės situacijos atveju skirtų 25 (64,1%) gydytojai ir 31 (79,49%) studentas. Nesant alergijos penicilinų grupės preparatams dažniausiai pasirinktas amoksicilinas (80,77%), o esant – klindamicinas (57,69%). Aukštesnio kurso studentai statistiškai reikšmingai dažniau skirtų antibiotikus klinikinėje situacijoje ($p < 0,001$). Analizuojant antibiotikų skyrimo pasirinkimus ir kitus veiksnius abiejose grupėse, daugiau reikšmingų sąsajų nenustatyta.

Išvados

Nors gydytojai odontologai savo žinias įsivertino geriau, antibiotikų skyrimo pasirinkimai po dantų šalinimo sisteminėmis ligomis sergančiam pacientui grupėse buvo panašūs, dažniausiai pasirenkant amoksiciliną ar klindamiciną. Aukštesnio kurso studentai dažniau skirtų preparatus. Tyrimo rezultatai atskleidžia būtinybę parengti aiškias gaires dėl antibiotikų skyrimo po dantų šalinimo. Siekiant patikimesnių išvadų būtini tolesni tyrimai su didesnėmis imtimis.

ŠAKNŲ REZORBCIJOS RADIOLOGINIAI RODIKLIAI, SUSIJĘ SU ŽANDIKAULIŲ CISTOMIS ORTOPANTOMOGRAMOSE

Julija Ignatjeva, Deividas Blažys, Dalius Matkevičius, Alina Pūrienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Įvadas. Panoraminė rentgenograma yra plačiai taikomas pirminis diagnostinis metodas, leidžiantis įvertinti cistinių darinių lokalizaciją, dydį bei aplinkinių struktūrų pažeidimus. Duomenų apie šaknų rezorbcijos požymių ryšius su žandikaulių cistomis nepakanka.

Tikslas

Identifikuoti ir įvertinti dantų šaknų rezorbcijos radiologinius požymius bei jų sąsajas su žandikaulių cistomis, analizuojant pacientų ortopantomogramas

Metodika

Gavus Bioetikos leidimą (Nr. 2024/9-1607-1065), retrospektyviai analizuotos 2018–2023 m. Vilniaus universiteto ligininės Žalgirio klinikoje atliktos panoraminės rentgenogramos, kuriose nustatytos žandikaulių cistos. Vertintos nuasmenintos ortopantomogramos, kuriose galima nustatyti tik paciento amžių ir lytį. Analizuoti sociodemografiniai ir radiologiniai duomenys, cistų tipas, lokalizacija, dydis ir šaknų rezorbcijos požymiai. Diagnozės klasifikuotos remiantis tarptautine ligų klasifikacija TLK-10-AM. Rezultatų apdorojimui pasitelkti aprašomosios statistikos metodai bei neparametriniai kriterijai. Statistinis patikimumas vertintas remiantis reikšmingumo lygmeniu $p < 0,05$.

Rezultatai

Iš 1285 nustatytų žandikaulių cistų atvejų dantų šaknų rezorbcija buvo registruota 90 atvejų (41 moteris ir 49 vyrai). Tiriamųjų amžiaus vidurkis 47 metai. Dantų šaknų rezorbcijos požymiai nustatyti šaknies cistų ($n=73$) ir kitų žandikaulio cistų grupėse ($n=17$). Vidutinis cistų dydis buvo 21 mm. Pagal lokalizaciją daugiau šaknų rezorbcijos atvejų nustatyta viršutiniame žandikaulyje – 55 atvejai, palyginti su 35 atvejais apatiniame žandikaulyje ($p = 0,035$). Analizuojant pasiskirstymą pagal segmentus, daugiausia šaknų rezorbcijos atvejų nustatyta viršutinio žandikaulio priekinių dantų segmente ($n = 47$), mažiau rasta apatinių priekinių dantų ($n = 13$) ir apatinių krūminių dantų srityse ($n = 15$).

Išvados

Šaknų rezorbcija nustatyta šaknies cistų ir kitų žandikaulio cistų atvejais. Dažniausiai ši patologija nustatyta viršutinio žandikaulio priekinių dantų srityje.

ENDODONTINIO GYDYMO PROTOKOLŲ LAIKYMASIS GYDYTOJŲ ODONTOLOGŲ KLINIKINĖJE PRAKTIKOJE

Eigilė Baršytė, Tadas Venskutonis
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Endodontinis gydymas yra viena sudėtingiausių ir didžiausio tikslumo reikalaujančių procedūrų odontologijoje. Vertinant esamą situaciją Lietuvoje, būtina aiškiai identifikuoti endodontinio gydymo protokolo etapus, kurie klinikinėje praktikoje įgyvendinami nepakankamai tiksliai.

Tikslas

Įvertinti, kaip Lietuvos odontologai laikosi endodontinio gydymo protokolų klinikinėje praktikoje.

Metodika

Skerspjuvio tyrimas buvo atliktas Lietuvoje, nuo 2025 m. spalio 10 d. iki 2025 m. lapkričio 24 d. Apklausa buvo peržiūrėta Lietuvos bioetikos komiteto, kuris patvirtino, kad šiam tyrimui bioetikos leidimas nėra reikalingas (Nr. 6B-25-19). Pagal VASPVT (<https://vaspvt.lrv.lt/>) pateiktus duomenis, Lietuvoje šiuo metu yra 3884 aktyviai licencijuoti odontologai, todėl taikant Paniotto formulę imties dydis buvo 363. Dalyvių atsakymai buvo įvesti į Microsoft Excel® 2019 (Microsoft Corp., Seattle, WA, JAV), o statistinė analizė atlikta naudojant SPSS® Statistics 30.0 versiją (IBM Corp., Armonk, NY, JAV). Rezultatai laikyti statistiškai reikšmingais, kai $p < 0.05$.

Rezultatai

Iš dalyvavusių 372 respondentų 294 (79,2 %) atlieka endodontinį gydymą. Respondentų vidutinis amžius buvo 53 metai. Pastebėti statistiškai reikšmingi skirtumai dėl koferdamo naudojimo tarp odontologų, dirbančių privačiose ir viešosiose įstaigose ($p < 0,001$). Net 27,2% respondentų teigė, kad jie niekada nenaudoja koferdamo endodontinio gydymo metu, o 34,4% naudoja visada. Nuolatinis koferdamo naudojimas dažniausiai buvo pastebėtas tarp respondentų, kurie turėjo 6-10 metų darbo patirtį, o rečiausiai tarp turinčių >30 metų patirtį. 93,5% odontologų visada naudoja viršūnės ieškiklį darbinio ilgio nustatymui ir 81,6% jį tikrina kelis kartus gydymo metu. Dažniausiai naudojama (43,5%) irigacijos seka buvo: NaOCl viso gydymo metu, po to chelatuojanti medžiaga (EDTA arba citrinos rūgštis) 1–2 minutes pabaigoje ir 41,3% gydytojų tarp instrumentacijų naudojo distiliuotą vandenį. BPG odontologai dažniausiai taikė kalcio hidroksidą tarp vizitų papildomai dezinfekcijai (60,8%) arba po instrumentacijos kaip laikiną medžiagą (53%). Mažiau nei pusė odontologų (45,2%) dezinfekavo gutaperčą. Dažniausiai gutaperčiai dezinfekuoti buvo naudojamas NaOCl (57,1%) ir alkoholis (32,4%). Gyvos pulpos terapiją atlieka 51,7% gydytojų jauniems pacientams arba atsitiktinio pulpos atvėrimo atvejais.

Išvados

Tyrimas suteikė žinių apie nepakankamą koferdamo naudojimą ir rekomenduojamų endodontinio gydymo protokolų taikymą tarp Lietuvos gydytojų odontologų. Šie rezultatai pabrėžia nuolatinio profesinio tobulėjimo klinikinėje praktikoje svarbą, siekiant užtikrinti kokybišką endodontinį gydymą.

ODONTOGENINIAI IR NEODONTOGENINIAI VEIDO, KAKLO IR ŽANDIKAULIŲ SRIČIŲ UŽDEGIMAI – RETROSPEKTYVINĖ 2020-2023 M. ANALIZĖ

Roberta Petrylaitė, Rūta Rastenienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Veido, žandikaulių ir kaklo sričių uždegimai išlieka viena opiausių problemų šiuolaikinėje chirurgijoje dėl didelio jų paplitimo ir grėsmingų komplikacijų rizikos. Nenuspėjama šių ligų eiga skatina ieškoti tikslesni diagnostikos ir gydymo sprendimų, leidžiančių sumažinti komplikacijų dažnį ir hospitalizacijos trukmę.

Tikslas

Išanalizuoti pacientų, hospitalizuotų dėl veido, žandikaulių ir kaklo sričių uždegiminių susirgimų epidemiologinius, klinikinius ir mikrobiologinius ypatumus.

Metodika

Atlikta retrospektyvinė pacientų gydytų VULSK Žalgirio Klinikoje 2020 – 2023 metais, ligos istorijų analizė. Įtraukti atvejai su TLK-10 kodais K12.2, K10.2, L02.0, L03.2, K11.2, L04.0, J32.0. Vertinti demografiniai, klinikiniai, mikrobiologiniai duomenys ir antibiotikų jautrumas. Duomenų analizei naudota IBM SPSS Statistics 31.0, taikyta aprašomoji statistika, tiesinė regresija ir neparametriniai testai. Rezultatai laikyti statistiškai reikšmingais, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Ištirti 2293 pacientai; vyrų ir moterų santykis 1.3:1, vidutinis pacientų amžius 35 metai (3-98 m.). Dažniausios diagnozės: flegmona (29,1 proc.), periostitas (28,3 proc.), osteomielitas (16,8 proc.), sinusitas (9,4 proc.), seilių liaukų uždegimas (5,6 proc.), limfadenitas (4,9 proc.) ir odos infekcijos (1,9 proc.). Odontogeninės kilmės uždegimai sudarė 66,7 proc. atvejų. Periostitas dominavo vaikams (90,4 proc. $\leq$ 12 m.), o flegmonos suaugusiems (vid. 43 m.) Pagrindinis sinusito ir osteomielito veiksnys buvo danties šalinimas, o 14,9 proc. osteomielitų išsivystė po osteosintezės; šioje grupėje vyrų buvo 54,47 proc. Vyresnis amžius buvo reikšmingai susijęs su ilgesne pacientų hospitalizacija (β 0,083, $p < 0,001$). Dažniausi sukėlėjai - Streptococcus (78,9 proc.) ir Prevotella (31,8 proc.) odontogeninėse infekcijose bei Staphylococcus (37,6 proc.) neodontogeninėse. Dažniausiai empiriškai skirtas antibiotikas buvo amoksicilinas su klavulano rūgštimi (37,7 proc.) Nustatyta, kad Streptococcus spp. 40,6% atvejų buvo atsparūs penicilino grupės antibiotikams.

Išvados

Dažniausios stacionare gydomos uždegiminės veido, kaklo ir žandikaulių sričių ligos yra odontogeninės kilmės flegmona suaugusiems ir periostitas vaikams. Vyresnis amžius yra statistiškai reikšmingas veiksnys, susijęs su ilgesne hospitalizacijos trukme. Odontogeninių infekcijų dažniausi sukėlėjai yra Streptococcus ir Prevotella, o neodontogeninių infekcijų – Staphylococcus genties bakterijos. Didelė dalis infekcijas sukeliančių Streptococcus spp. pasižymi atsparumu penicilino grupės antibiotikams.

CANDIDA GENTIES GRYBELIO PAPLITIMAS IŠIMAMŲ AKRILINIŲ DANTŲ PROTEZŲ IR BURNOS GLEIVINĖS PAVIRŠIUOSE

Sylvia Rogoža, Rita Trumpaitė-Vanagienė, Rasmūtė Manelienė, Vika Gabė,
Laima Tamulionytė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Akrilo dervų paviršiaus savybės, tokios kaip hidrofobiškumas, paviršiaus šiurkštumas ir porėtumas, sudaro palankias sąlygas mikroorganizmų adhezijai bei biofilmo formavimuisi. Dantų protezus nešiojantys vyresnio amžiaus asmenys dėl bendrosios sveikatos būklės, seilių kiekio sumažėjimo ir apsunkintos burnos higienos patenka į didesnės rizikos grupę. Todėl aktualu įvertinti Candida paplitimą tiek išimamų dantų protezų, tiek burnos gleivinės paviršiuose.

Tikslas. Įvertinti Candida genties grybelio paplitimą ant išimamų akrilinių dantų protezų ir burnos gleivinės paviršiuose.

Metodika

Pilotinis tyrimas vykdytas 2025 m. socialinės globos namuose (VRBTEK Nr. 2024/1-1563-1024). Tyrime dalyvavo įtraukimo kriterijus atitikę gyventojai, pasirašę informuoto asmens sutikimo formą. Surinkti mėginiai nuo viršutinių ir (arba) apatinių dantų plokštelių paviršių bei burnos gleivinės – nuo gomurio, viršutinės ir apatinės alveolinių ataugų. VU MF laboratorijoje mėginiai išsėti ant chromogeninės terpės, pasėliai kultivuoti 48 valandas aerobinėmis sąlygomis. Po kultivavimo nustatytas kolonijas formuojančių vienetų (KFV) skaičius. Statistinė analizė atlikta taikant Fišerio neparametrinį testą ir Spearmano koreliacijos koeficientą. Statistinis reikšmingumas nustatytas, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Tyrimo dalyvavo 51 senjoras; 98,0 % ($n = 50$) nešiojo viršutinį dantų protezą, 88,2 % ($n = 45$) – apatinį. Dalis tiriamųjų turėjo protezus abiejuose žandikauliuose. Nė vienas iš tiriamųjų nenurodė deginimo pojūčio burnoje, tačiau burnos sausumu skundėsi 66,7 % ($n = 34$). Asmenims, kurių viršutinio protezo vidiniame paviršiuje nustatytas Candida genties grybelis, jis taip pat buvo nustatytas gomurio gleivinės paviršiuje 94,6 % atvejų ($n = 35$; $p = 0,001$) ir viršutinės alveolinės ataugos gleivinėje 91,9 % atvejų ($n = 34$; $p = 0,021$). Nustatyta stipri teigiama koreliacija tarp Candida KFV skaičiaus viršutinio protezo vidiniame paviršiuje ir gomurio gleivinėje ($\rho = 0,630$; $p < 0,001$), taip pat vidutinė teigiama koreliacija tarp viršutinio protezo vidinio paviršiaus ir viršutinės alveolinės ataugos gleivinės ($\rho = 0,493$; $p < 0,001$). Stipri teigiama koreliacija nustatyta ir tarp apatinio protezo vidinio paviršiaus bei apatinės alveolinės ataugos gleivinės ($\rho = 0,669$; $p < 0,001$).

Išvados

Candida genties grybelis dažnai nustatomas tiek išimamų akrilinių dantų protezų, tiek burnos gleivinės paviršiuose. Didesnis Candida genties grybelio kolonijas formuojančių vienetų skaičius dantų protezų paviršiuose buvo susijęs su didesniu šio grybelio paplitimu burnos gleivinėje.

ŠIZOFRENINIO SPEKTRO SUTRIKIMAIS SERGANČIŲ PACIENTŲ PERIODONTO BŪKLĖ IR SU JA SUSIJĘ VEIKSNIAI

Liepa Mačiuitė, Jūratė Žekonienė
Vilniaus universitetas

Išvadas

Šizofreninio spektro sutrikimai (ŠSS) yra lėtinės psichikos ligos, susijusios su prastesne bendra ir burnos sveikata. Tyrimų duomenimis, per pirmuosius metus po ŠSS diagnozės periodonto ligos nustatomos maždaug 65 proc. pacientų. Prastesnė periodonto būklė siejama su sumažėjusia savirūpa, žalingais įpročiais, ribotu sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumu bei psichotropinių vaistų sukeliama šalutiniais poveikiais, tokiais kaip kserostomija. Vis dėlto Lietuvoje trūksta tyrimų, kompleksškai vertinančių ŠSS sergančių pacientų periodonto rodiklius ir su jais susijusius elgsenos veiksnius.

Tikslas

Įvertinti ŠSS sergančių pacientų periodonto būklę, palyginti ją su kontrolinės grupės rodikliais ir nustatyti galimas sąsajas su elgsenos veiksniais.

Metodika

Atliktas vienmomentis skerspjūvio atvejo–kontrolės tyrimas ($n = 61$): 30 ŠSS sergančių pacientų ir 31 kontrolinės grupės tiriamasis. Duomenys rinkti naudojant anketą ir klinikinį tyrimą. Vertinti burnos higienos įpročiai, žalingi įpročiai bei klinikiniai rodikliai: apnašų indeksas (O'Leary), kraujavimas po zondavimo (BOB), periodonto kišenių gylis (PPD) ir karieso patirties rodiklis (KPI (KPN)). Statistinė analizė atlikta taikant neparimetrinius metodus; statistinio reikšmingumo lygmuo – $p < 0,05$.

Rezultatai

ŠSS sergantys pacientai pasižymėjo statistiškai reikšmingai prastesne burnos ir periodonto būkle, lyginant su kontroline grupe. Nustatytas didesnis apnašų kiekis, intensyvesnis kraujavimas po zondavimo bei didesnis gilių periodonto kišenių skaičius ($p < 0,01$). Taip pat nustatytas didesnis karieso pažeistų dantų skaičius ($p < 0,001$). ŠSS sergantys pacientai rečiau laikėsi tinkamų burnos higienos įpročių ($p < 0,01$). Nustatytas statistiškai reikšmingas stiprus ryšys tarp apnašų ir kraujavimo po zondavimo rodiklių ($r_s = 0,679$; $p < 0,001$).

Išvados

Šizofreninio spektro sutrikimais sergantys pacientai pasižymi prastesne periodonto būkle, kuri yra susijusi su kompleksine elgsenos ir biologinių veiksnių sąveika. Gauti rezultatai pabrėžia tikslinių profilaktikos priemonių bei tarpdisciplininio požiūrio svarbą, siekiant pagerinti šios pacientų grupės burnos sveikatą.

INDIVIDUALIŲ GIJIMO GALVUČIŲ TAIKYMAS ATLIEKANT DANTŲ IMPLANTACIJĄ

Benas Ilekis, Rokas Borusevičius
Vilniaus universitetas

Įvadas

Moksliniai tyrimai patvirtina, kad periimplantinių minkštųjų audinių vertikalūs ir horizontalūs matmenys yra kritiškai svarbūs palaikant aplink implantą esančių audinių sveikatą bei kaulinio audinio stabilumą bėgant laikui (1). Vienas iš veiksnių, galinčių turėti reikšmingą įtaką šių audinių formavimuisi, yra gijimo galvučių pasirinkimas. Dėl šios priežasties svarbu analizuoti individualių gijimo galvučių taikymą bei kriterijus, lemiančius jų pasirinkimą klinikinėje praktikoje.

Tikslas

Įvertinti Lietuvos gydytojų požiūrį ir veiksnius, lemiančius individualių gijimo galvučių panaudojimą jų klinikinėje praktikoje.

Metodika

Tyrimas buvo vykdomas Vilniaus universiteto medicinos fakulteto odontologijos institute nuo 2025 m. spalio 1 d. iki 2026 m. sausio 1 d. Tyrimas atliktas taikant kiekybinę, aprašomąją, skerspjūvio tipo analizę. Duomenų rinkimui pasitelkta elektroninė anketa, sudaryta „Google Forms“ platformoje ir parengta remiantis kitais panašių temų tyrimais ir modifikuota pagal šiame tyrime iškeltus uždavinius. Respondentai – Lietuvoje dirbantys gydytojai odontologai bei gydytojai odontologai specialistai (gyd. periodontologai, odontologai ortopedai, burnos chirurgai), atliekantys pacientų gydymą dantų implantais. Tiriamųjų apklausa buvo vykdoma pateikiant anketą elektroniniu būdu socialinio tinklo „Facebook“ gydytojams odontologams ir gydytojams odontologams specialistams skirtose grupėse. Surinktose anketose esantys duomenys buvo susisteminti bei suvesti į „Microsoft Excel (Microsoft 365)“ programinę įrangą, o vėliau sukelti ir išanalizuoti „IBM SPSS Statistics 31.0.1“ programoje.

Rezultatai

Į anketą atsakė 57 gydytojai odontologai ir gydytojai odontologai specialistai. Iš jų, 91% (n=52) teigė atliekantys pacientų gydymą dantų implantais. Tarp gydytojų, atliekančių gydymą dantų implantais, 63,5% (n=33) nurodė naudojančius individualias gijimo galvutes savo praktikoje, o likę 36,5% (n=19) teigė jų nenaudojančius. Tarp individualias gijimo galvutes naudojančių gydytojų, 30 respondentų (90,9%) savo klinikinėje praktikoje naudoja iš kompozito pagamintas individualias gijimo galvutes. Pagrindiniai kriterijai, lemiantys individualių gijimo galvučių naudojimą, buvo vienmomentė dantų implantacija – ją pasirinko 29 respondentai (87,9%) ir implantacija estetinėje zonoje – 20 respondentų (60,6%). 25 respondentai (75,8%) savo klinikinėje praktikoje pastebėjo didesnę minkštųjų audinių kiekio išsaugojimą naudojant individualiai pagamintas gijimo galvutes.

Išvados

Didžioji dalis gydytojų odontologų bei gydytojų odontologų specialistų savo praktikoje naudoja individualias gijimo galvutes, dažniausiai pagamintas iš kompozito. Jos taikomos tokiose klinikinėse situacijose kaip vienmomentė dantų implantacija ar implantacija estetinėje zonoje, ir, remiantis respondentų teigimu, individualių gijimo galvučių taikymas klinikinėje praktikoje siejamas su didesnio minkštųjų audinių kiekio išsaugojimu.

VILNIAUS UNIVERSITETO ODONTOLOGIJOS STUDENTŲ DANTENŲ FENOTIPO IR PERIODONTO BŪKLĖS VERTINIMAS APATINIŲ KANDŽIŲ SRITYJE

Liepa Mačiūitytė, Jūratė Žekonienė, Justė Gladkauskaitė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Dantenų fenotipas laikomas svarbiu veiksniu, lemiančiu periodonto audinių atsparumą mechaniniams ir uždegiminiams dirgikliams. Plonas fenotipas siejamas su didesne dantenų recesijų rizika, ypač esant apnašų sukeltam uždegimui ar ortodontiniam gydymui. Apatinių kandžių sritis pasižymi plonesniu alveoliniu kaulu, todėl laikoma padidintos rizikos zona periodonto pažeidimams. Tačiau duomenų apie jaunus suaugusiuosius Lietuvoje, ypač odontologijos studentus, jų apatinių kandžių srities periodonto būklę ir sąsajas su dantenų fenotipu yra nedaug.

Tikslas

Įvertinti Vilniaus universiteto odontologijos studentų dantenų fenotipą ir periodonto būklę apatinių kandžių srityje bei nustatyti galimas sąsajas tarp klinikinių rodiklių ir rizikos veiksnių.

Metodika

Atliktas vienmomentis skerspjūvio tyrimas, kuriame dalyvavo 50 Vilniaus universiteto odontologijos studentų. Tyrimą sudarė anoniminė anketa ir klinikinis apatinių kandžių srities ištyrimas. Vertinti demografiniai duomenys, parafunkcijos ir ortodontinio gydymo anamnezė. Klinikinio tyrimo metu vertinti dantenų fenotipas, keratinizuotų dantenų aukštis, dantenų recesijos bei anatomiciniai ir ortodontiniai rizikos veiksniai. Kraujavimo po zondavimo (BOP) ir apnašų indeksai (O'Leary) registruoti procentine išraiška, konkrečiai vertinti pagal CSI indeksą. Dantenų fenotipas nustatytas pagal periodontologinio zondo skaidrumą ir klasifikuotas kaip plonas arba storas. Keratinizuotų dantenų aukštis ≥ 2 mm laikytas pakankamu. Statistinė analizė atlikta naudojant IBM SPSS 31.0 programą; statistinio reikšmingumo lygmuo – $p < 0,05$.

Rezultatai

Plonas dantenų fenotipas nustatytas 96 proc. tiriamųjų, pakankamas keratinizuotų dantenų aukštis – 58 proc., o dantenų recesijos – 18 proc. tiriamųjų. BOP medianinė reikšmė siekė 20,0 proc. (IQR 9,0 – 33,0), O'Leary – 0,0 proc. (IQR 0,0 – 8,0), CSI mediana – 3,0 (IQR 0,0 – 6,0). BOP ≥ 10 proc. nustatytas 74 proc. tiriamųjų. Nustatytas statistiškai reikšmingas vidutinio stiprumo teigiamas ryšys tarp apnašų ir kraujavimo indeksų ($r_s = 0,56$; $p < 0,001$). Dantenų recesijų paplitimas pagal vertintus rizikos veiksnius statistiškai reikšmingai nesiskyrė ($p > 0,05$).

Išvados

Vilniaus universiteto odontologijos studentų grupėje apatinių kandžių srityje dažniausiai nustatomas plonas dantenų fenotipas. Dantenų uždegimas yra dažnas ir susijęs su apnašų kiekiu. Dantenų recesijos nebuvo susijusios su vertintais rizikos veiksniais. Rezultatai pabrėžia burnos higienos svarbą dantenų uždegimo prevencijai jaunų suaugusiųjų populiacijoje.

DIENINIO BEI NAKTINIO BRUKSIZMO RIZIKOS VEIKSNIAI TARP VILNIAUS UNIVERSITETO IR SAPIENZOS UNIVERSITETO ODONTOLOGIJOS STUDENTŲ

Jorūnė Emilija Valaikaitė, Kristina Landzbergienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Didelį stresą patiriantiems universiteto studentams dažniau pasireiškia bruksizmo simptomai.

Tikslas

Įvertinti Vilniaus universiteto ir Sapienzos universiteto odontologijos programos galimus dieninio bei naktinio bruksizmo rizikos veiksnius.

Metodika

Anoniminė tyrimo anketa buvo išsiųsta 200 Vilniaus universiteto (I–V kurso) ir 500 Sapienzos universiteto odontologijos studentų. Anketa buvo sudaryta pagal Cavallo et al. (2016 m.) iš trijų dalių: I. Socio–demografinis testas; II. 10 elementų suvokiamo streso lygio skalė, (angl. Perceived Stress Scale, PSS–10); III. Dieninio bruksizmo (DB) ir naktinio bruksizmo (NB) simptomų registravimo klausimas.

Rezultatai

Tyrimo dalyvavo 138 Vilniaus universiteto odontologijos studentai (95 mot., 43 vyr.) ir 218 Sapienzos universiteto odontologijos studentų (140 mot., 78 vyr.). Tiriamųjų vid. amžius atitinkamai siekė 21,00 m (IQR:20-23) ir 23 m. (IQR:18-27). Atlikus Vilniaus universiteto studentų atsakymų regresinę analizę, nustatėme statistiškai patikimus DB rizikos veiksnius: vidutinio streso lygis (OR=3,56, p=0,02), reguliarus sportas (OR=0,37, p=0,018) bei NB rizikos veiksnius: II kursas (OR=6,31, p=0,011), III kursas (OR=7,66, p=0,014), IV kursas (OR=14,41, p=0,001), V kursas (OR=8,71, p=0,005). Atlikus Sapienzos universiteto studentų atsakymų regresinę analizę, nustatėme statistiškai patikimus DB rizikos veiksnius: IV kursas (OR=4,34, p=0,009) ir V kursas (OR=4,06, p=0,035) ir reguliarus sportas (OR=0,44, p=0,007) bei NB rizikos veiksnius: vyriška lytis (OR=0,48, p=0,028).

Išvados

Abiejuose universitetuose reguliari fizinė veikla buvo dieninio bruksizmo apsauginis veiksnys. Bendro dieninio bruksizmo rizikos veiksnys Vilniaus universitete buvo didesnis vidutinio streso lygis, o Sapienzos universitete – studijos IV ir V kursuose. Bendro naktinio bruksizmo rizikos veiksniai Vilniaus universitete buvo studijos II - V kurse. Sapienzos universitete naktinis bruksizmas buvo rečiau stebimas tarp vyrų.

MAŽOS GALIOS LAZERIO TERAPIJOS (LLLT) POVEIKIS ORTODONTINIŲ ELASTOMERINIŲ SEPARATORIŲ SUKELTAM SKAUSMUI: SISTEMINĖ APŽVALGA IR METAANALIZĖ

Gabija Štreimikytė, Vilius Košys, Giedrė Trakinienė
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Fiksuotais aparatais atliekamas ortodontinis gydymas dažnai sukelia skausmą, ypač po elastomerinių separatorių įvedimo, ir yra siejamas su uždegiminiais procesais periodonto raištyje. Skausmo kontrolė yra svarbi bendradarbiavimui su pacientais, o jai užtikrinti dažnai taikomos farmakologinės priemonės, kurios gali turėti pasekmių, tokių kaip virškinimo trakto dirginimas, alerginės reakcijos ar galima padidėjusi kraujavimo rizika. Nors mažos galios lazerio terapija (LLLT) siūloma kaip neinvazinė alternatyva, jos efektyvumas išlieka prieštaringai vertinamas. Tyrimais atskleidžiamas teigiamas LLLT poveikis skausmo slopinimui, tačiau rezultatai išlieka nevienareikšmiai.

Tikslas

Įvertinti mažos galios lazerio terapijos veiksmingumą mažinant skausmą, susijusį su ortodontinių elastomerinių separatorių įvedimu.

Metodika

Sisteminė apžvalga ir metaanalizė atliktos laikantis PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) gairių. Literatūros paieška atlikta 2025 m. birželio mėn., įtraukiant 2015-2025 m. publikuotus tyrimus. Literatūros paieška atlikta „Web of Science“, „ScienceDirect“ ir „PubMed“ duomenų bazėse, naudojant raktažodžius ir jų derinius: „low-level laser therapy“, „orthodontic“, „pain“ ir „elastomeric separator“. Įtraukti randomizuoti kontroliuojami tyrimai su ortodontiškai gydytais pacientais, vertintas mažos galios lazerio terapijos (LLLT; 100 mW) poveikis skausmui po elastomerinių separatorių įvedimo. Neįtraukti tyrimai be kontrolinės grupės, nerandomizuoti bei skausmo rodiklių nevertinę tyrimai.

Rezultatai

Metaanalizė atlikta taikant atsitiktinių efektų modelį (angl. random-effects), siekiant įvertinti mažos galios lazerio terapijos (LLLT; 100 mW) efektyvumą, palyginus su placebo efektu, mažinant skausmą praėjus 24 valandoms po ortodontinių separatorių įvedimo. Į analizę buvo įtraukti keturi randomizuoti klinikiniai tyrimai [1-4]. Nustatyta, kad LLLT statistiškai reikšmingai sumažina skausmą, lyginant su placebo efektu (MD = -14.75; 95% PI: -19.50 iki -10.00; $p < 0.001$). Tarp tyrimų nustatytas nereikšmingas heterogeniškumas ($I^2 = 0\%$, $\tau^2 = 0$), kuriuo atskleidžiamas aukštas rezultatų nuoseklumas. Visuose įtrauktuose tyrimuose nustatyta ta pati efekto kryptis – placebo grupėje skausmo intensyvumas buvo didesnis nei LLLT grupėje. Maždaug 15 VAS vienetai skirtumas laikytinas kliniškai reikšmingu ir svarbiu pacientų komfortui gydymo pradžioje.

Išvados

Mažos galios lazerio terapija yra veiksminga priemonė mažinant skausmą po ortodontinių elastomerinių separatorių įvedimo. Ji gali reikšmingai pagerinti pacientų komfortą ankstyvuojant ortodontinio gydymo laikotarpiu.

KRYŽMINĖS TARŠOS ŠALTINIAI IR KONTROLĖ: DANTŲ PROTEZŲ BAKTERIJŲ KOLONIZACIJOS TYRIMAS PRIEŠ IR PO DEZINFEKCIJOS

Emilė Pliuščikaitė, Viktorija Ašmankevičiūtė – Leminskė
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Dantų protezų gamybos metu kyla kryžminės taršos rizika dėl mikroorganizmų perdavimo per įvairias medžiagas ir paviršius. Todėl visuose etapuose būtina nuosekli dezinfekcija: ją turi atlikti tiek odontologas, tiek dantų technikas. Protezai ir atspaudai lengvai užteršiami paciento burnos mikroflora, o riziką didina nepakankamos specialistų žinios ar apsaugos priemonių nenaudojimas. Taip pat svarbūs paciento ir protezo gamybos veiksniai. Netinkama dezinfekcija gali sukelti komplikacijas ir ligas, todėl būtina laikytis infekcijų kontrolės reikalavimų. Vis dėlto, trūksta duomenų apie taršos lygį viso proceso metu, todėl reikalingi tolimesni tyrimai.

Tikslas

Įvertinti pagamintų dantų protezų mikrobinę taršą prieš ir po dezinfekcijos.

Metodika

Tyrimė vertinta dantų protezų mikrobinė tarša prieš ir po dezinfekcijos. Ištirta 80 mėginių (po 40 prieš ir po), imtų plovinių metodu. Dezinfekcija atlikta 10 min. panardinant į „Chemi-Pharm Sterident“ tirpalą. Mikroorganizmams nustatyti naudoti kraujo ir Sabūro agarai, o identifikacija atlikta MALDI-TOF masių spektrometrijos metodu.

Rezultatai

Iš 40 nedezinfekuotų protezų mėginių 77,5 proc. rasta mikroorganizmų, daugiausia *Staphylococcus* genties (36,6 proc.), *S. warneri* (25 proc.) ir *S. epidermidis* (17,5 proc.), bei *Acinetobacter* (24,4 proc.), dažniausiai *A. johnsonii* (22,5 proc.). Dezinfekuotuose mėginiuose mikroorganizmų nenustatyta. Nustatytas ryšys tarp ortodontinių protezų ir *S. mitis* bei *K. rhizophila* ($p = 0,044$), taip pat tarp akrilinės plastmasės ir *S. pasteurii* ($p = 0,043$).

Išvados

1. Didžioji dalis identifikuotų mikroorganizmų nėra būdingi normaliai burnos mikrobiotai, o labiau siejami su odos (*S. warneri*, *S. epidermidis*, *M. luteus*, *S. hominis*) bei aplinkos (*Acinetobacter* spp., *Pseudomonas* spp.) mikrobiota.
2. Prieš dezinfekciją buvo išskirta 13 skirtingų bakterijų rūšių. Daugiausia *S. warneri* - 25%, *A. johnsonii* - 22,5%, *S. epidermidis* - 17,5%. Po dezinfekcijos mikroorganizmų nebuvo išskirta. Tai įrodo cheminės dezinfekcijos veiksmingumą ir svarbą.
3. Laikantis dezinfekcijos protokolo pagamintų dantų protezų mikrobinė tarša reikšmingai sumažėjo.

ORTODONTINIO GYDYMO PRIEINAMUMO IR PASITENKINIMO GYDYMU VERTINIMAS ALYTAUS APSKRITYJE: GYVENTOJŲ APKLAUSOS ANALIZĖ

Ugnė Dulskaitė, Laura Linkevičienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Ortodontinis gydymas yra svarbi burnos sveikatos priežiūros dalis, turinti reikšmingą įtaką ne tik funkciniam, bet ir estetiniam bei psichosocialiniam aspektams. Nepaisant didėjančio ortodontinio gydymo poreikio, regionuose išlieka prieinamumo netolygumai, susiję su specialistų pasiskirstymu, finansiniais ir organizaciniais veiksniais. Alytaus apskritis yra vienas iš regionų, kuriame šios problemos gali būti ypač aktualios.

Tikslas

Įvertinti ortodontinio gydymo prieinamumą ir pacientų pasitenkinimą ortodontiniu gydymu Alytaus apskrityje, remiantis gyventojų apklausos duomenimis.

Metodika

Atliktas kiekybinis vienmomentis skerspjūvio tyrimas. Duomenys rinkti anoniminės anketinės apklausos būdu, naudojant specialiai šiam tyrimui sukurtą klausimyną. Tyrime dalyvavo 284 Alytaus miesto ir apskrities gyventojai, atitinkantys įtraukimo kriterijus. Duomenų analizė atlikta naudojant „IBM SPSS Statistics 31.0“ programą. Taikyta aprašomoji statistika ir nparametriniai testai (χ^2 , Mann–Whitney U, Kruskal–Wallis). Statistiškai reikšmingais laikyti rezultatai, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Dauguma respondentų (58,8 proc.) teigė, kad gyd. ortodontų pasirinkimas Alytaus regione yra ribotas, o 31,3 proc. nurodė, kad jo visai nėra. Specialistų trūkumas ir didelė gydymo kaina buvo dažniausiai įvardijamos priežastys, ribojančios gydymo pradėjimą (atitinkamai 85,5 proc. ir 63,6 proc.). Vaikų grupėje dažniau akcentuotas specialistų trūkumas (93,3 proc.), o suaugusiųjų – gydymo kaina (88,0 proc.). Didžioji dalis pacientų gydėsi Alytuje (64,8 proc.), tačiau daugiau nei pusei jų (57,3 proc.) gydymą teikė iš kitų miestų atvykstantys specialistai. Privačias gydymo įstaigas rinkosi 71,2 proc. respondentų. Kelionės trukmė iki gyd. ortodonto dažniausiai buvo iki 30 min. (43,9 proc.), tačiau apskrities gyventojai dažniau patyrė ilgesnes keliones ($p < 0,001$). Nepaisant to, dauguma respondentų susisiekti su specialistais nepatyrė (43,9 proc.) arba patyrė retai (46,7 proc.). Finansiniai sunkumai dažniausiai nebuvo reikšmingi – 42,0 proc. respondentų jų nepatyrė, o 35,9 proc. patyrė retai. Ortodontinį gydymą užsienyje rinkosi 12,9 proc. respondentų (visais atvejais – Lenkijoje), pagrindine priežastimi nurodydami mažesnę gydymo kainą. Didžioji dalis tiriamųjų buvo patenkinti gydymu – 47,6 proc. pasitenkinimą vertino kaip aukštą, o 19,8 proc. – kaip labai aukštą.

Išvados

Ortodontinio gydymo prieinamumas Alytaus apskrityje yra ribotas ir priklauso nuo specialistų pasiskirstymo, finansinių bei organizacinių veiksnių. Pagrindinės kliūtys pradėti gydymą yra specialistų trūkumas ir gydymo kaina. Dalis pacientų, siekdami palankesnių sąlygų, renkasi gydymą kituose miestuose ar užsienyje.

TĖVŲ PIRMOSIOS PAGALBOS ŽINIOS NUOLATINIŲ DANTŲ VISIŠKO IŠNIRIMO ATVEJAIS

Neringa Meilutė, Julija Ignatjeva, Vytautė Pečiulienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Nuolatinių dantų visišką išnirimą yra viena iš sunkiausių dantų traumų. JAV tyrimo duomenis, vidutinis nuolatinių dantų išnirimą patyrusio asmens amžius – 11 m. Didžioji dalis dantų traumų įvyksta aktyvių žaidimų metu, nukritus ar patyrus sutrenkimą, todėl tėvai neretai tampa pirmaisiais, kurie turėtų suteikti tinkamą pirmąją pagalbą nuolatinių dantų išnirimą patyrusiam vaikui.

Tikslas

Išsiaiškinti tėvų, auginančių vaikų iki 18 m., pirmosios pagalbos žinias nuolatinių dantų visiško išnirimo atvejais ir, siekiant didinti dantų traumų gydymo sėkmę, pateikti pirmosios pagalbos rekomendacijas.

Metodika

Į tyrimą įtraukti asmenys, šiuo metu auginantys vaikų iki 18 m., socialinių tinklų Facebook platformos tėvų grupėse užpildę klausimyną. Tiriamieji suskirstyti į dvi grupes pagal atsakymą į klausimą „ar įmanoma išmuštą dantį atstatyti atgal įvykio vietoje?“ (1 grupė – taip; 2 grupė – ne). Respondentams, išreiškusiems norą sužinoti daugiau šia tema ir nurodžiusiems elektroninio pašto adresą, išsiųstos pirmosios pagalbos rekomendacijos. Taikytas Pearson χ^2 testas. Statistiškai reikšmingu skirtumu laikyta, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Tyrimo dalyvavo 170 respondentų, iš jų – 151 moteris (89 %), dauguma tiriamųjų (49 %) priklausė 31-40 m. amžiaus grupei. Daugiau nei $\frac{3}{4}$ (N = 131) tiriamųjų nurodė, kad išmuštą dantį laikytų už vainiko, 8 % (N = 13) – už šaknies, 15 % (N = 26) respondentų rinkosi atsakymą „nesvarbu“ ($p < 0,001$). Tiriamųjų, manusių, kad išmuštą dantį galima atstatyti atgal įvykio vietoje, buvo mažuma (26 %, N = 45) ($p < 0,01$). Iš pirmosios grupės tiriamųjų, į visus klausimus teisingai atsakė 8 respondentai. Beveik pusė šios grupės tiriamųjų atsakymų į klausimą, kuo valytų matomus nešvarumus nuo danties paviršiaus prieš jo atstatymą, buvo neteisingi: pasirinktas vanduo (33 %), dezinfekcinis tirpalas (9 %), atsakymas „neplaučiau, nevalyčiau“ (4 %), servetėlė (1 %), dantų šepetėlis ir pasta (1 %). Dažniausiai įvardinta transportinė terpė 1 grupėje – pienas (29 %), o 2 grupėje – sausa servetėlė (35 %) ($p < 0,001$). Pirmosios pagalbos rekomendacijomis pasidalinta su 101 respondentu.

Išvados

Tėvų pirmosios pagalbos žinios nuolatinių dantų visiško išnirimo atvejais yra nepakankamos. Tiriamieji, kurie nurodė, kad išmuštą nuolatinį dantį galima atstatyti įvykio vietoje, rinkosi tinkamesnes danties transportines terpes nei tie, kurie manė, kad danties atstatyti neįmanoma.

IN VITRO TYRIMAS: ORTODONTINIŲ ELASTIKŲ MECHANINIŲ SAVYBIŲ POKYČIAI, JUOS VEIKIANT SKIRTINGO PH SKYSTOMIS TERPĖMIS

Ieva Gvergždytė, Benedikta Palesik, Arūnas Vasiliauskas, Eglė Valavičiūtė,
Joana Bendoraitienė, Ramunė Rutkaitė
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Kauno technologijų universitetas

Įvadas

Ortodontiniai elastikai, dažniausiai pagaminti iš latekso, yra naudojami didžiojoje daugumoje ortodontinio gydymo atvejų. Lateksas yra jautrus pH pokyčiams ir yra linkęs į jėgos degradaciją. Mokslinėje literatūroje trūksta duomenų apie ortodontinių elastikų mechaninių savybių pokyčius, juos veikiant skirtingo pH terpėmis.

Tikslas

Įvertinti skirtingo pH skysčių poveikį ortodontinių elastikų mechaninėms savybėms.

Metodika

Naudoti gamintojo American Orthodontics lateksiniai ortodontiniai elastikai iš vienos gamtinio partijos, pasirinktas MEDIUM 4,8 mm vidinio skersmens Mountain Gorilla tipas. Bandiniai atsitiktinai suskirstyti į 4 grupes: kontrolinė grupė (n=50), kurios mėginiai nebuvo laikomi skysčiuose, 1 eksperimentinė grupė (n=49), kurios mėginiai 24 val. laikyti dirbtinių seilių tirpale (pH=7.2), 2 eksperimentinė grupė (n=49), kurios mėginiai 24 val. laikyti gaiviajame gėrime „CocaCola“ (pH=2.8) ir 3 eksperimentinė grupė (n=50), kurios mėginiai, simuliuojant realesnes sąlygas burnoje, buvo 4 val. laikomi gaiviajame gėrime „CocaCola“ ir 20 val. dirbtinių seilių tirpale. Tyrimo metu bandiniai buvo fiksuoti ant 3D spausdintų laikiklių, 15 mm įtempimo padėtyje ir laikyti kontroliuojamo klimato sąlygų kameroje ($t=37,0\pm 0,2$ °C ir drėgmė $50\pm 0,5\%$). Po mirkymo, BDO – FBO. 5TH.P tempimo mašina ištritas gummyčių stipris (tempimo greitis=100 mm/min). Statistinė analizė buvo atlikta naudojant SPSS, atliekant vienkryptį ANOVA ir Tukey testus. Reikšmingumo lygmuo laikytas $p<0.05$.

Rezultatai

Tirti 198 bandiniai. Nustatytas statistškai reikšmingas skirtumas, tarp tiriamų grupių elastikų stiprio ($F=73.170$, $p<0.001$). Išmatuotas sausų gummyčių stiprumas buvo statistškai reikšmingai didesnis, lyginant su visomis eksperimentinėmis grupėmis ($p<0.001$). Reikšmingo skirtumo tarp 1 ir 2, 1 ir 3, 2 ir 3 eksperimentinių grupių stiprio nenustatyta (atitinkamai, $p=0.921$, $p=0.082$, $p=0.297$).

Išvados

Mirkymas skysčiuose turėjo reikšmingą poveikį ortodontinių elastikų stiprio sumažėjimui, tačiau skirtingo pH skysčių poveikio skirtumai nebuvo reikšmingi. Rezultatų patikslinimui reikalingi papildomi tyrimai su didesnėmis bandinių imtimis.

GILIŲ PERIODONTO KIŠENIŲ SĄSAJOS SU AMY1 LOKUSO GENŲ KOPIJŲ SKAIČIUMI

Neringa Meilutė, Indrė Stankevičienė, Kristina Daniūnaitė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Seilių α -amilazės 1 (AMY1) genai koduoja seilių α -amilazės 1 fermentą, kurio pagrindinė veikimo vieta yra burnos ertmė: jis sudaro didžiąją dalį seilių baltymų, dalyvauja angliavandenių hidrolizėje ir pelikulės sudaryme. Nustatyta, kad AMY1 lokusui būdinga didelė genų kopijų skaičiaus variacija, todėl reikalinga įvertinti, kaip ši variacija atsispindi periodonto audinių sveikatos fenotipinėse išraiškose.

Tikslas

Įvertinti asmenų su intelektine negalia gilių periodonto kišenių procentinio skaičiaus sąsajas su AMY1 lokuso genų kopijų skaičiaus variacijomis.

Metodika

Gavus bioetikos komiteto leidimą (Nr.2019/10-1162-652), į skerspjūvio tyrimą, taikant patogiają dalyvių atranką, įtraukti ≥ 18 m. amžiaus asmenys su intelektine negalia, kurie atvyko į VUL SK Žalgirio kliniką burnos ligų gydymui bendrinėje nejautroje ir įstatyminiams globėjams pasirašius informuoto sutikimo formą. Remiantis PSO 2013 m. rekomendacijomis, klinikinio ištyrimo metu kiekvieno danties periodonto audiniai zonuoti šešiuose taškuose, paskaičiuotas gilių (≥ 6 mm) kišenių procentinis skaičius bei paimtas žando gleivinės tepinėlis. Globėjai užpildė anketą apie asmenį su intelektine negalia (lytis, amžius). Genetinė mėginių analizė atlikta VU GMC BMI. DNR išgryninta naudojant MagMAX nukleorūgščių skyrimo reagentų mišinį, bei KingFisher™ Flex DNR gryninimo sistemą. Taikant realaus laiko PGR metodą, naudojant QuantStudio Pro™ 7 realaus laiko PGR sistemą, atlikta AMY1 genų kopijų skaičiaus analizė. Statistinė analizė atlikta naudojant IBM SPSS 27.0.1. Taikytas Spearman koreliacijos testas. Reikšmingais laikyti rezultatai, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Į tyrimą įtraukti 63 tiriamieji: 44 % (N = 28) moterų ir 56 % (N = 35) vyrų. Tiriamosios imties amžiaus vidurkis (standartinis nuokrypis, SN) – 30,9 (7,9). Vyrų grupėje nustatytas aukštesnis gilių periodonto kišenių procentinio skaičiaus vidurkis (SN) nei moterų grupėje, atitinkamai 9,7 (21,1) ir 4,5 (8,0). Vyresnis amžius buvo siejamas su aukštesniu gilių periodonto kišenių procentiniu skaičiumi ($p < 0,001$). Burnos gleivinės mėginiuose nustatyta AMY1 lokuso genų kopijų skaičiaus variacija nuo 1 iki 17 kopijų, vidutiniškai (SN) – 6,8 (3,1). Nustatyta neigiama koreliacija tarp AMY1 lokuso genų kopijų skaičiaus ir gilių periodonto kišenių procentinio skaičiaus ($\rho = -0,256$, $p = 0,043$).

Išvados

Didesnis AMY1 lokuso genų kopijų skaičius buvo siejamas su mažesniu gilių periodonto kišenių procentiniu skaičiumi. Siekiant geriau suprasti AMY1 ir gilių periodonto kišenių ryšį, būtina atlikti didesnės apimties tyrimų.

PAKARTOTINIŲ BOTULINO TOKSINŲ INJEKCIJŲ NEVEIKSMINGUMAS, GYDANT KRAMTOMŲJŲ RAUMENŲ HIPERTROFIJĄ: KLINIKINIS ATVEJIS

Ignas Jazukevičius, Živilė Kulnytė, Dominykas Gedminas, Gintaras Janužis,
Dainius Razukevičius
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Kramtomojo raumens hipertrofija – tai reta klinikinė būklė, kuri pasireiškia vienpusiu arba abipusiu kramtomojo raumens padidėjimu, lemiančiu apatinio žandikaulio kampo srities išryškėjimą, veido apatinio trečdaliaus pločio padidėjimą bei susijusi su funkciniais pakitimais - diskomfortu, skausmu kramtomųjų raumenų srityje bei SAŽS sutrikimais. Pastaraisiais metais plačiai taikomi minimaliai invazyvūs gydymo metodai, vienas jų - botulino toksino A (BoNT/A) injekcijos. BoNT/A veikia slopindamas acetilcholino išsiskyrimą nervo–raumenų jungtyje, sukeldamas laikiną raumens aktyvumo sumažėjimą ir atrofiją, taip suteikiant funkcinius bei estetinius rezultatus.

Tikslas

Pristatyti pacientės, kenčiančios nuo kramtomųjų raumenų hipertrofijos, gydymo BoNT/A injekcijomis klinikinį atvejį.

Metodika

Tyrimas buvo atliktas laikantis Helsinkio deklaracijos etikos principų. 16 metų pacientė kreipėsi į burnos, veido ir žandikaulių chirurgą dėl nepasitenkinimo veido asimetrija ir estetika. Klinikinio ištyrimo metu nustatyta ryški abipusė m. masseter hipertrofija, palpuojami raumenys hipertoniški. Funkcinių simptomų pacientė nenurodė. Apžiūros metu stebima neproporcingi horizontalūs veido penktadaliai. Atlikus KPKT, radiologiškai įvertinta m. masseter apimtis iki ~18mm. Pasirinktas konservatyvus gydymas “Dysport” preparato injekcijomis. Pirmas gydymo etapo metu suleista 45 V dozė, efektas pasiektas, tačiau po ~1,5 mėnesio hipertrofija recidyvavo. Antru gydymo etapu dozė padidinta iki 50 V. klinikinis efektas pasiektas, tačiau truko tik apie ~2 savaites.

Rezultatai

Remiantis literatūra, BoNT/A injekcijos yra saugus ir veiksmingas gydymo metodas šiai būklei. Klinikinių tyrimų duomenimis m. masseter hipertrofija, elektromiografiniai rodikliai bei subjektyvus paciento vertinimas rodo gerus rezultatus, išliekančius iki 3 mėn., kai kurių tyrimų duomenimis, iki 6 mėn. Vertinant ilgalaikėje perspektyvoje, kartojant botulino injekcijas priimtina funkcija ir estetika išlieka stabili. Kita vertus, aprašomi klinikiniai atvejai dažnai apima pacientus su lengva-vidutine veido asimetrija. Šiame klinikiname atvejuje, gydant ryškią veido asimetriją ir m. masseter hipertrofiją, norimi rezultatai nebuvo pasiekti net su pakartotine injekcija praėjus trumpam laikui. Tai rodo individualizuoto gydymo poreikį sudėtingais atvejais.

Išvados

Šis klinikinis atvejis pabrėžia, jog botulino toksino injekcijos ne visada suteikia tinkamą klinikinį rezultatą ir gali būti tik laikina gydymo priemonė. Tai leidžia daryti prielaidą, jog gydant m. masseter hipertrofiją reikalinga ieškoti naujų preparatų bei gydymo taktikų pagrįstų patogeneziniu mechanizmu, paremtų kokybiškais klinikiniais tyrimais.

LIETUVOS GYDYTOJŲ ORTODONTŲ POŽIŪRIS Į ORTODONTINIŲ MINI-IMPLANTŲ NAUDOJIMĄ: APKLAUSOS ANALIZĖ

Vilius Košys, Mantas Šidlauskas
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Per pastaruosius dešimtmečius skeleto atramos priemonės ortodontijoje tapo vis svarbesnės, nes jos sumažina priklausomybę nuo paciento bendradarbiavimo, pagerina gydymo tikslumą. Ortodontiniai mini-implantai, pirmą kartą 1997 m. pristatyti Kanomi, yra maži titaniniai skeletinės atramos elementai, užtikrinantys papildomą atramą ir leidžiantys tiksliai kontroliuoti įvairius dantų judesius. Lietuvoje publikuotų duomenų apie ortodontinių mini-implantų klinikinį taikymą ir gyd. ortodontų požiūrį vis dar yra nedaug, todėl būtinas tolimesnių tyrimų poreikis.

Tikslas

Įvertinti Lietuvos gydytojų ortodontų požiūrį į ortodontinių mini-implantų naudojimą klinikinėje praktikoje.

Metodika

2025 m. lapkričio – 2026 m. vasario mėn. atlikta anoniminė apklausa (LSMU BEC leidimas Nr. 2025-BEC2-1135), parengta pagal ankstesnius tyrimus. Į tyrimą įtraukti Lietuvos gyd. ortodontai su galiojančia licencija. Klausimyną sudarė 23 klausimai, apimantys respondentų sociodemografinius rodiklius, klinikinę patirtį ir ortodontinių mini-implantų taikymo, pasirinkimo, komplikacijų bei gydymo rezultatų vertinimo aspektus. Statistinė duomenų analizė atlikta IBM SPSS 30.0. Statistinė reikšmė nustatyta, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Tyrime dalyvavo 95 Lietuvos gydytojai ortodontai, iš kurių 92,6 % naudoja ortodontinius mini-implantus klinikinėje praktikoje. Didžiausia respondentų grupė buvo 31–40 m. (30,5 %), dauguma dirba privačiame sektoriuje (81,1 %) ir Vilniuje (62,1 %), o didelė dalis turi >10 metų klinikinę patirtį. Nustatyta, kad ≤ 10 metų klinikinę patirtį turintys gyd. ortodontai reikšmingai dažniau naudoja mini-implantus, siekdami efektyvesnio gydymo, mažesnio paciento diskomforto, trumpesnės gydymo trukmės ir mažesnio dantų šalinimo poreikio ($p < 0,05$). Jie dažniau taiko mini-implantus tarpams uždaryti, krūminių dantų vertikalios padėties korekcijai ir priekinių dantų retrakcijai ($p < 0,05$). Tačiau >10 metų patirtį turintys gyd. ortodontai dažniau juos naudoja krūminių dantų distalizacijai ir retinuotų dantų daiginimui ($p < 0,05$). Nustatyta, kad 56,8 % gydytojų ortodontų patys neatlieka mini-implantų sriegimo ir šią procedūrą perduoda atlikti burnos, veido ir žandikaulių chirurgams. 71,6 % ortodontų mini-implantus taiko kartu su skaidriomis dantų tiesinimo kapomis. Dažniausiai naudojami „Forestadent“ mini-implantai, kurių pasirinkimą lemia palankios savybės. Pagrindinės komplikacijos: mini-implantų iškritimas, minkštųjų audinių peraugimas, skausmas ir apsunkinta burnos higiena. Pacientų nerimas dažniausiai vertinamas kaip vidutinis ir nepriklauso nuo gydytojo klinikinės patirties.

Išvados

Ortodontiniai mini-implantai yra plačiai taikomi Lietuvos ortodontinėje praktikoje, vertinami kaip efektyvi, perspektyvi gydymo priemonė, gerinanti atramos kontrolę, mažinanti priklausomybę nuo paciento bendradarbiavimo.

905 PPM FLUORO TURINČIO BURNOS SKALAVIMO SKYSČIO POVEIKIS 0,014“ NITI ORTODONTINIŲ LANKŲ MECHANINĖMS SAVYBĖMS: IN VITRO TYRIMAS

Vilius Košys, Danielius Umbrasas, Mindaugas Marksa, Mantas Šidlauskas,
Mantas Šidlauskas
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas
Kauno technologijų universitetas

Įvadas

Ortodontiniame gydyme naudojamų NiTi lankų mechaninės savybės, ypač superelastingumas ir formos atmintis, leidžia taikyti pastovias ir kontroliuojamas jėgas. Vis dėlto jų sąveika su burnos aplinka, ypač fluoro turinčiomis burnos higienos priemonėmis, gali būti reikšminga, nes fluoridai gali skatinti koroziją ir keisti mechanines savybes. Nustatyta, kad fluoro poveikio trukmė ir dažnis priklauso nuo burnos skalavimo priemonių vartojimo. Fluoridai, nors svarbūs karieso profilaktikai, gali silpninti lankų mechanines savybes ir ilginti gydymo trukmę.

Tikslas

Įvertinti 905 ppm fluoro turinčio burnos skalavimo skysčio poveikį 0,014“ NiTi ortodontinių lankų mechaninėms savybėms.

Metodika

Tyrimo imtį sudarė 70 NiTi ortodontinių lankų (0,014”), suskirstytų į eksperimentinę ($n = 30$), kontrolinę ($n = 30$) ir pradinę (baseline) ($n = 10$) grupes. Eksperimentinės grupės mėginiai 1–2 val. veikiami 905 ppm fluoro turinčiu skalavimo skysčiu (naudojant magnetinį maišymą), vėliau 10–20 dienų laikyti dirbtinėse seilėse, paruoštose pagal modifikuotą Fusayama formulę. Kontrolinės grupės mėginiai laikyti tik dirbtinėse seilėse, pradinės – neveikti. Visi mėginiai, išskyrus pradinę grupę, laikyti 37 °C temperatūroje. Mechaninės savybės vertintos tempimo–gniuždymo bandymų mašina. Statistinė analizė atlikta naudojant One way ANOVA su Tukey post-hoc testu ($p < 0,05$).

Rezultatai

Nustatyta, kad didžiausias elastingumas buvo 10 dienų dirbtinėmis seilėmis veiktų vielų grupėje (57.69 ± 7.56), o mažiausias – 2 val. paveiktų fluoro turinčiu skalavimo skysčiu ir 20 dienų laikytų dirbtinėse seilėse (43.72 ± 8.86). Didžiausias stiprumas nustatytas pradinėje (133.34 ± 16.41) ir 10 dienų dirbtinėmis seilėmis veiktų vielų grupėse (132.34 ± 16.65), mažiausias – didžiausią fluoro poveikį patyrusioje grupėje (100.24 ± 26.18). Elastingumas reikšmingai skyrėsi tik tarp 10 dienų dirbtinėmis seilėmis veiktų ir ilgiausią fluoro poveikį patyrusių vielų grupių ($p = 0.042$), o stiprumas – tarp kelių grupių, ypač susijusių su fluoro skalavimo skysčio poveikiu ($p < 0.05$).

Išvados

Didžiausias elastingumas nustatytas 10 dienų dirbtinėmis seilėmis veiktų vielų grupėje, o mažiausias – grupėje, kurioje vielos 2 val. buvo veikiamos fluoro turinčiu skalavimo skysčiu, po to 20 dienų laikytos dirbtinėse seilėse. Mažiausi stiprumo rodikliai taip pat nustatyti didžiausią fluoro poveikį patyrusioje grupėje. Apibendrinus galima teigti, kad fluoro turintis skalavimo skystis gali turėti įtakos vielų mechaninėms savybėms.

NEATSUKAMOS PROTEZAVIMO ATRAMOS KONCEPCIJOS REZULTATAI PRAĖJUS 5 METAMS PO NUOLATINĖS RESTAURACIJOS ATIDAVIMO

Ula Linkevičiūtė, Tomas Linkevičius
Vilniaus universitetas

Įvadas

Dantų implantų protezavimo ilgalaikė sėkmė priklauso nuo periimplantinių audinių stabilumo, ypač alveolinio kraštinio kaulo ir minkštųjų audinių būklės. Manoma, kad protezavimo atramos nuėmimų skaičius gali turėti įtakos šių audinių pokyčiams, todėl svarbu įvertinti skirtingų protezavimo protokolų ilgalaikį poveikį.

Tikslas

Įvertinti alveolinio kraštinio kaulo bei periimplantinių minkštųjų audinių pokyčius, praėjus 5 metams po nuolatinės restauracijos atidavimo, dviejose implantų grupėse: kontrolinėje (K), kurioje buvo atlikti keturi atramų nuėmimai ir tiriamojoje (T), kurioje iš karto pritvirtinta neatsukama atrama.

Metodai

Į tyrimą įtraukti 50 pacientų, kurie 2019 – 2020 m. dalyvavo tyrime ir atitiko atramos kriterijus: buvo vyresni nei 18 metų, turėjo pakankamą kaulo kiekį (≥ 6 mm plotį ir ≥ 10 mm aukštį), sveikus minkštuosius audinius, o kaulo augmentacijos procedūros jiems nebuvo taikytos nei prieš implantaciją, nei jos metu. Praėjus 5 metams po nuolatinės restauracijos atidavimo pacientai pakviesti kontroliniam ištyrimui. Vizito metu atlikta dantų šaknų rentgeno nuotrauka ir įvertinti klinikiniai rodikliai: apnašų indeksas (PI), kraujavimas po zondavimo (BOP), zondavimo gylis (PD), keratinizuotų dantenuų aukštis bei rožinės estetikos indeksas (PES). Duomenų statistinė analizė atlikta su IBM SPSS 31.0 programa, parenkant testus pagal duomenų pasiskirstymą: Mann–Whitney U testą nenormaliai pasiskirsčiusiems ir T - testą normaliai pasiskirsčiusiems duomenims. Reikšmingumo lygmuo nustatytas $p < 0,05$.

Rezultatai

PI vidurkis: grupė K – $0,13 \pm 0,34$, grupė T – $0,19 \pm 0,40$ ($p = 0,6131$). BOP vidurkis: grupė K – $16,30 \pm 16,18$, grupė T – $16,67 \pm 16,98$ ($p = 0,9828$). PD vidurkis: grupė K – $2,8 \pm 0,49$, grupė T – $2,89 \pm 0,52$ ($p = 0,5574$). Keratinizuotų dantenuų vidurkis: K – $2,26 \pm 1,14$, T – $2,12 \pm 0,82$ ($p = 0,8561$). PES reikšmės: grupė K – $6,70 \pm 1,77$, grupė T – $7,39 \pm 1,69$ ($p = 0,2148$). Kraštinio kaulo pokyčių vidurkis buvo atitinkamai $1,1 \pm 1,11$ kontrolinėje ir $1,46 \pm 0,87$ tiriamojoje grupėje.

Išvados

Tarp tiriamųjų grupių statistiškai reikšmingų skirtumų pagal visus vertintus rodiklius nenustatyta.

NAZOLABIALINĖS SRITIES ANTROPOMETRINĖ ANALIZĖ IR JOS ĮTAKĄ PAAUGLIŲ, TURINČIŲ VEIDO NESUAUGIMUS, ESTETINIAM PASITENKINIMUI

Morta Mačiulaitytė, Linas Zaleckas
Vilniaus universitetas

Įvadas

Veido estetika yra kritinis veiksnys, lemiantis pacientų, turinčių lūpos ir gomurio nesuaugimus, gyvenimo kokybę bei socialinę integraciją. Nors šiuolaikinė rekonstrukcinė chirurgija pasiekia aukštų rezultatų, objektyvūs klinikiniai parametrai dažnai nesutampa su subjektyviu paciento pasitenkinimu. Atlikti tyrimai rodo, kad veido patrauklumą lemia simetrija, proporcijos bei specifiniai nazolabialinės srities matmenys. Kadangi menkas pasitenkinimas išvaizda koreliuoja su psichosocialiniais sunkumais, šiame tyrime siekiama nustatyti ryšį tarp tikslių anatominių duomenų ir asmeninės paciento patirties, siekiant optimizuoti chirurginio gydymo rezultatus.

Tikslas

Nustatyti sąsajas tarp objektyvių nasolabialinės srities antropometrinių matavimų ir subjektyvaus paauglių, gimusių su veido nesuaugimu, pačių veido estetikos vertinimo bei įvertinti lyties įtaką šiems rodikliams.

Metodika

Tyrimui gautas bioetikos komiteto leidimas. Dalyvavo 21, 13-15 m. amžiaus, pacientas (12 vyrų ir 9 moterys). Tiriamieji fotografuoti naudojant trimatės fotogrametrijos sistemą „VECTRA XT“, antropometriniai matavimai atlikti „VECTRA Analysis“ programine įranga. Pacientai užpildė „CLEFT-Q“ klausimyną; analizuotos „Lūpų išvaizdos“, „Nosies išvaizdos“, „Nosies šnervių išvaizdos“ ir „Lūpos rando išvaizdos“ skalės. Statistinė analizė atlikta naudojant „MS Excel 2023“ ir „IBM SPSS Statistics 31.0.2.0“, atlikta aprašomoji statistika. Taikyta Spearman koreliacija

Rezultatai

Nosies deviacija nustatyta kaip vienas svarbiausių veiksnių, neigiamai susijusių su subjektyviu savęs vertinimu: bendra nosies išvaizda ($\rho = -0,47$; $p < 0,05$) ir šnervių išvaizda ($\rho = -0,56$; $p < 0,01$), taip pat su nosies išvaizda šypsantis ir simetrija. Šnervių pločio asimetrija neigiamai koreliavo su pasitenkinimu jų dydžiu ir forma. Nazolabialinis kampas teigiamai koreliavo su nosies simetrijos, šnervių formos ir dydžio vertinimu ($\rho \approx 0,45-0,59$; $p < 0,05$). Regresinė analizė parodė, kad nosies deviacija geriausiai prognozuoja šnervių išvaizdą šypsantis ($R^2 = 0,548$; $p = 0,01$), o nazolabialinis kampas – šnervių formos ir dydžio vertinimą ($R^2 \approx 0,33-0,36$). Vyrų savo nosies ir šnervių estetiką vertino reikšmingai palankiau nei moterys ($p < 0,001$).

Išvados

Nustatyta, kad tam tikri objektyvūs nasolabialinės srities parametrai turi statistiškai reikšmingą ryšį su paauglių pasitenkinimu savo veido estetika. Nosies deviacija yra vienas kritiškiausių veiksnių susijęs su bendru pasitenkinimu nosies bei nosies šnervių išvaizda. Tuo tarpu nazolabialinis kampas teigiamai koreliuoja su geresniu nosies simetrijos bei šnervių išvaizdos vertinimu.

VIETOS UŽLAIKYMO APARATŲ TAIKYMO VERTINIMAS KLINIKINĖJE ODONTOLOGŲ IR VAIKŲ ODONTOLOGŲ PRAKTIKOJE

Ugnė Dulskaitė, Rūta Almonaitienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Vietos užlaikymo aparatai yra svarbi ortodontinių anomalijų profilaktikos priemonė, padedanti išsaugoti vietą nuolatiniams dantims po ankstyvo pieninių dantų netekimo. Nepaisant jų klinikinės reikšmės, šių aparatų taikymas praktikoje išlieka nepakankamas ir gali priklausyti nuo gydytojų žinių, praktinių įgūdžių bei požiūrio. Todėl svarbu įvertinti vietos užlaikymo aparatų taikymą gydytojų odontologų ir vaikų odontologų praktikoje.

Tikslas

Įvertinti gydytojų odontologų ir vaikų odontologų vietos užlaikymo aparatų taikymo dažnį, žinias ir požiūrį klinikinėje praktikoje.

Metodika

2026 m. vasario – balandžio mėn. atliktas kiekybinis skerspjūvio tyrimas, naudojant anoniminę internetinę apklausą. Tyrime dalyvavo 71 gydytojas odontologas ir vaikų odontologas. Duomenys rinkti naudojant klausimyną apie vietos užlaikymo aparatų taikymą, požiūrį ir praktikos ypatumus. Statistinė analizė atlikta taikant aprašomąją statistiką ir chi kvadrato (χ^2) kriterijų. Rezultatai laikyti statistiškai reikšmingais, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

42,3 proc. respondentų nurodė, kad taiko vietos užlaikymo aparatus, 38,0 proc. jų netaiko, tačiau taikytų turėdami daugiau žinių, o 19,7 proc. aparatų netaiko ir nėra linkę jų taikyti klinikinėje praktikoje. Didžioji dauguma respondentų (90,1 proc.) pripažino šių aparatų naudą ortodontinių anomalijų profilaktikai. Nepaisant to, tik 8,5 proc. respondentų nurodė gavę pakankamai tiek teorinių, tiek praktinių žinių studijų metu. Dažniausiai nurodyta vietos užlaikymo aparatų netaikymo priežastis buvo praktinių įgūdžių trūkumas (78,0 proc.). 60,9 proc. respondentų nurodė jaučiantys nepasitikėjimą savo gebėjimais.

Nustatyta, kad vietos užlaikymo aparatų taikymas statistiškai reikšmingai susijęs su gydytojų specializacija ($p = 0,009$), vaikų pacientų dalimi gydytojo praktikoje ($p = 0,010$), studijų metu įgytomis žiniomis ($p = 0,023$) bei asmeniniu žinių vertinimu ($p < 0,001$). Ryšio su amžiumi ($p = 0,104$), darbo patirtimi ($p = 0,297$), darbovietės tipu ($p = 0,492$) ir baigtu universitetu ($p = 0,369$) nenustatyta.

Išvados

Nepaisant teigiamo požiūrio į vietos užlaikymo aparatų naudą, jų taikymas klinikinėje praktikoje išlieka nepakankamas dėl praktinių įgūdžių stokos ir gydytojų nepasitikėjimo savo kompetencijomis.

PSICHOEMOCINIŲ BŪKLIŲ IR NETEKTŲ DANTŲ SĄSAJOS TIRIAMŲJŲ SU BURNOS SAUSUMU IMTYJE

Vaiva Aleknavičiūtė, Indrė Stankevičienė, Alina Pūrienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Nepaisant pažangos šiuolaikinėje odontologijoje, dantų netekimas išlieka aktualia burnos sveikatos problema, kuriai įtakos gali turėti tiek biologiniai, tiek elgesio ir psichosocialiniai veiksniai 1-3. Vis labiau suvokiant psichoemocinių būklių ir jų įtakos burnos sveikatai svarbą, vis dar trūksta mokslinės literatūros, tiriančios psichoemocinių būklių sąsajas su dantų netekimu 4.

Tikslas

Įvertinti psichoemocinių būklių sąsajas su netektų dantų skaičiumi tiriamųjų, patiriančių burnos sausumą, imtyje.

Metodika

2020-2023 metais atliktas skerspjūvio dizaino tyrimas, kuriam gautas bioetikos komiteto leidimas nr. 2020/9-1263-746 bei tiriamųjų rašytinis sutikimas. Reikiamam imties dydžiui apskaičiuoti naudota G-Power programinė įranga, gauta reikšmė 126. Tiriamieji – dėl burnos sausumo kreipėsi asmenys iš penkių sveikatos priežiūros įstaigų sostinėje. Anketinio ištyrimo metu tiriamieji atsakė į sociodemografinius klausimus (amžius, lytis) bei pildė validuotą HADS klausimyną, kuris padalintas į dvi subskales: nerimo (HADS-N) ir depresijos (HADS-D) simptomų vertinimą balais (0-21). Klinikinio ištyrimo metu įvertintas netektų dantų skaičius, nevertinant protinių dantų. Asmenys, netekę iki 9 dantų, priskirti mažo netektų dantų skaičiaus grupei (MND), o netekę 9 ir daugiau – didelio netektų dantų skaičiaus grupei (DND). Duomenų analizei naudota IBM SPSS 31.0.0 programinė įranga, taikyti Shapiro-Wilk ir Mann-Whitney U testai. Statistiškai reikšmingu rezultatas vertintas esant $p < 0,05$.

Rezultatai

Į analizę įtraukta 116 tiriamųjų iš 127 – neįtrauktos nepilnai užpildytos anketos. Tiriamųjų amžiaus mediana 65 (tarpkvartilinis plotis, TP=21), moterų ištirta daugiau (96, 83%) nei vyrų (20, 17%). Netektų dantų skaičiaus mediana imtyje 9 (TP=14). Tiriamųjų HADS-N vertės mediana didesnė (6, TP=7) nei HADS-D (5, TP=5). DND grupės tiriamieji buvo vyresni (mediana 69 m., TP=21) nei MND grupės (mediana 57 m., TP 29), $p < 0,001$. MND grupės HADS-N vertės mediana buvo statistiškai reikšmingai didesnė (6, TP=7) nei DND grupės (5, TP=7), $p = 0,01$. HADS-D vertės mediana buvo didesnė MND grupėje (5, TP=5) lyginant su DND grupe (4, TP=6), tačiau skirtumas nebuvo statistiškai reikšmingas ($p = 0,6$).

Išvados

Tirtoje imtyje nustatyta sąsaja tarp didesnių nerimo simptomų ir mažesnio dantų netekimo. Ateityje reikalingi didesnių imčių longitudinaliniai tyrimai, kurie padėtų patvirtinti nustatytas tendencijas ir geriau suprasti psichoemocinių veiksnių bei dantų netekimo priežastinius ryšius.

NEĮGALIŲ VAIKŲ GLOBĖJŲ BURNOS SVEIKATOS ŽINIOS IR JŲ SĄSAJOS SU SOCIODEMOGRAFINIAIS VEIKSNIAIS: NUOTOLINIŲ MOKYMŲ EFEKTYVUMAS

Gedvilė Stankevičiūtė, Indrė Stankevičienė, Alina Pūrienė, Lina Štangvaltaite-Mouhat, Rūta Bendinskaitė, Vilma Brukienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Neįgalių vaikų galimybės savarankiškai palaikyti burnos higieną yra ribotos, todėl globėjų įsitraukimas ir žinios turi reikšmingą įtaką vaikų burnos sveikatai. Tyrimai rodo, kad mokomosios programos (paskaitos, motyvaciniai interviu, dantų priežiūros, mitybos dienoraščiai) gali pagerinti globėjų žinias ir burnos priežiūros praktiką.

Tikslas

Įvertinti, ar nuotolinis mokymo modelis pagerina neįgalių vaikų globėjų burnos sveikatos žinias, nustatant žinių pokytį, ir analizuoti žinių pokyčio sąsają su sociodemografiniais rodikliais.

Metodika

Atliktas prieš ir po intervencijos tyrimas, taikant patogiosios atrankos metodą. Tyrimo metu vertintas neįgalių vaikų globėjų burnos sveikatos žinių pokytis. Tiriamieji – neįgaliųjų, gydomų VŠĮ VULSK filialo Žalgirio Klinikos, iki 18 m. globėjai. Prieš intervenciją ir po naudotas virtualus 38 klausimų klausimynas. Teisingi atsakymai vertinti skalėje (0-1). Tiriamieji buvo suskirstyti į šias sociodemografines grupes pagal: išsilavinimą (žemesnis nei vidurinis, vidurinis, aukštesnysis), lytį (vyrai, moterys), amžių (≤ 39 m. ir >39 m.) ir gyvenamąją vietą (miestas, miestelis/kaimas). Intervenciją sudarė keturi burnos sveikatos mokomieji straipsniai iš www.virtualusodontologas.lt, dalyviams siųsti elektroniniu paštu kas dvi savaites. Atlikta statistinė duomenų analizė taikant Mann-Whitney U, McNemar, Kruskal Wallis, Wilcoxon Signed Rank testus. Rezultatai laikyti statistiškai reikšmingais, kai $p < 0,05$. Tyrimas patvirtintas Lietuvos bioetikos komiteto (Nr. 2019/10-1162-652), finansuotas The Borrow Foundation ir Odontologų rūmų.

Rezultatai

Pirminę anketą pildė 53 (30 moterų, amžius $40,4 \pm 10$ m.; 23 vyrai, $37,7 \pm 4,5$ m.), pakartotinę – 42 dalyviai (79,2% dalyvių). Po mokymų teisingų atsakymų mediana padidėjo nuo 17 (IQR=3) iki 18 (IQR=4), $p=0,024$. Žinių pokytis vyrams po mokymų buvo didesnis (+1,0) nei moterims (+0,3), $p=0,02$. Statistiškai reikšmingo skirtumo tarp išsilavinimo grupių žinių pokytyje nenustatyta (+2 abiejose grupėse), $p = 0,777$. Vyresnių nei 39m. dalyvių žinių pokytis po mokymų (+2) buvo mažesnis nei jaunesnių (+3) $p=0,031$. Žinių pokytis tarp mieste (+2,5) ir miesteliuose/kaimuose (+3) gyvenančių globėjų statistiškai reikšmingai nesiskyrė $p = 0,076$.

Išvados

Nuotolinis mokymo modelis gali prisidėti prie globėjų burnos sveikatos žinių lygio gerinimo, nedidindamas nelygybių pagal išsilavinimą. Žinių augimas buvo stebimas tarp vyrų ir jaunesnių dalyvių. Prieš plačiau taikant šį modelį, būtina atlikti papildomus tyrimus su didesne imtimi ir įvertinti ilgalaikį žinių išlaikymą.

PASIKARTOJANČIŲ UŽDUOČIŲ ELGESIO VALDYMO METODIKOS EFEKTYVUMAS AUTIZMO SPEKTRO SUTRIKIMĄ TURINČIŲ VAIKŲ PASIRENGIMUI ODONTOLOGINĖMS PROCEDŪROMS

Andrėja Riaukienė, Eglė Vitaitė – Tučkienė, Rūta Žaliūnienė, Vilma Brukienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Gydytojai odontologai vis dažniau susiduria su autizmo spektro sutrikimą (ASS) turinčiais vaikais, tačiau dėl jų dantų gydymo baimės gydymas neretai tampa neįmanomas. Lietuvoje iki šiol nėra atliktų tyrimų, analizuojančių pasikartojančių užduočių elgesio valdymo metodo (PUEVM) pritaikymą mokant ASS turinčius vaikus tinkamo elgesio odontologo kabinete.

Tikslas

Įvertinti PUEVM efektyvumą bei lemiančius veiksnius vaikų, kuriems diagnozuotas ASS, pasirengimui odontologinėms procedūroms.

Metodika

Buvo tiriami 7 – 18 metų amžiaus vaikai, turintys vaikystės autizmą. PUEVM pagrįstas tyrimas buvo atliekamas 3 etapais 7 dienų intervalu tarp jų. Pirmąjį etapą sudarė 8 užduotys, skirtos įėjimui į kabinetą, kitame etape pridėtos 3 užduotys, skirtos apžiūrai, o trečiajame – dar 7 užduotys profilaktinių procedūrų atlikimui. Po 3 mėnesių nuo paskutinio apsilankymo buvo paskirtas ketvirtas vizitas, kurio metu užduotys buvo pakartotos dar kartą. Kiekvieno vizito metu buvo pildoma elgesio vertinimo lentelė, naudota Likerto skalė. Tėvams sudarytas klausimynas, kuriuo buvo renkama informacija apie vaiko raidą. Buvo taikoma aprašomoji statistika, tiesinė regresija, Studento t – testas. Taikytų kriterijų rezultatai statistiškai reikšmingi, kai p reikšmė $\leq 0,05$.

Rezultatai

Tyrimo imtį sudarė 32 vaikai, turintys ASS. Iš jų 71,9 proc. (N=23) turėjo lengvą ASS, 28,1 proc. (N=9) – sunkų. 62,5 proc. (N=20) pacientų gebėjo skaičiuoti, skaityti mokėjo 43,8 proc. (N=14) vaikų. Nustatyta, jog pirmajame etape pažangą padarė didžiausia dalis vaikų, vidutinė sunkų ASS turinčių vaikų pažanga buvo 8,3 balo, lengvą – 3,8 balo. Antrajame ir trečiajame etapuose sunkų ir lengvą ASS turinčių vaikų pažanga buvo mažesnė, atitinkamai - 3,4 ir 1,2 bei 2,9 ir 1,5 balo. Statistiškai reikšmingi skirtumai nustatyti vertinant pažangą įėjimo į kabinetą ir išsižiojimo užduotyse ($p < 0,05$). Ryšys tarp vaiko savarankiškumo ir pažangos taikant PUEVM nenustatytas ($p > 0,05$), tačiau vertinant pažangos atliekant pirmąją PUEVM užduotį (įėjimą į kabinetą) ir mokymosi gebėjimų sąsają nustatyta, kad vaikai, gebantys skaityti ir rašyti, pademonstravo didesnę pažangą ($p = 0,0115$).

Išvados

PUEVM buvo efektyviausias sunkų ASS ir mokymosi gebėjimų turintiems vaikams. Sunkų ASS turintys vaikai statistiškai reikšmingą pažangą atliko dviejose kategorijose – įėjimo į kabinetą ir išsižiojimo, mokymosi gebėjimų turintys vaikai – įėjimo į kabinetą. Vaiko savarankiškumas statistiškai reikšmingos įtakos metodo efektyvumui neturėjo.

FOTODINAMINĖS TERAPIJOS POVEIKIO VERTINIMAS MINKŠTŪJŲ AUDINIŲ GIJIMUI GYDANT PERIIMPLANTITĄ DIABETU SERGANTIEMS IR NESERGANTIEMS PACIENTAMS: META-ANALIZĖ

Eglė Gustainytė, Gintaras Janužis
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Periimplantitas - dažna dantų implantacijos komplikacija, kuri gali lemti implanto praradimą. Minkštųjų audinių gijimas yra svarbus gydymo sėkmei, tačiau šį procesą gali apsunkinti sisteminės ligos, pavyzdžiui, cukrinis diabetas (CD) [3-6]. Fotodinaminė terapija (aPDT) yra laikoma perspektyvia gydymo priemone, tačiau jos efektyvumas skirtingose pacientų grupėse nėra pakankamai įvertintas.

Tikslas

Įvertinti fotodinaminės terapijos poveikį minkštųjų audinių gijimui gydant periimplantitą diabetu sergantiems ir nesergantiems pacientams.

Metodika

Atlikta meta-analizė, laikantis PRISMA rekomendacijų. Mokslinių publikacijų paieška vykdyta Pubmed Medline, ScienceDirect, Wiley Online Library duomenų bazėse, naudojant raktinius žodžius: “peri-implantitis”, “photodynamic therapy”, “diabetes mellitus”, “soft tissues” ir jų kombinacijas. Į analizę įtraukti 5 klinikiniai tyrimai, ne senesni nei 10 metų, anglų kalba, kuriuose vertintas fotodinaminės terapijos poveikis CD sergantiems ar nesergantiems pacientams. Atmestos sisteminės literatūros apžvalgos, in vitro tyrimai, nepilnamečiai pacientai. Vertintas pagrindinis minkštųjų audinių gijimo rodiklis - periodonto kišenės gylio (PPD) pokytis. Statistinė analizė atlikta naudojant IBM SPSS Statistics 31.0 kompiuterinę programą.

Rezultatai

Iš viso analizuoti 274 pacientų (51,46 proc. vyrų, 48,54 proc. moterų) rodikliai, 113 iš jų sirgo antro tipo cukriniu diabetu. Bendras amžiaus vidurkis buvo 48,5 metų. Rezultatų sekimo laikotarpis vyravo nuo 3 iki 6 mėnesių. Fotodinaminės antimikrobinės terapijos taikymas kartu su konservatyviu gydymu statistiškai reikšmingai sumažina PPD ($d = -2,45$; $p = 0.01$). PPD sumažėjimas intervencinėse grupėse, kurioms taikyta aPDT, svyravo nuo $0,7 \pm 0,20$ mm iki $2,8 \pm 1,23$ mm, o kontrolinėse grupėse – nuo $0,4 \pm 0,17$ mm iki $2,2 \pm 1,57$ mm. Nesergančių pacientų grupėje poveikis buvo statistiškai reikšmingas ($p < 0.001$), o diabetu sergančių - nereikšmingas ($p = 0.156$), nors stebėtas PPD rodiklio pagerėjimas taikant aPDT. Nustatytas didelis tyrimų heterogeniškumas ($I^2 = 97\%$), atskleidžiantis rezultatų variaciją tarp skirtingų tyrimų. Nepaisant to, bendras efekto dydis ($d = -2,45$) leidžia teigti apie reikšmingą fotodinaminės terapijos kaip papildomos gydymo priemonės poveikį.

Išvados

Fotodinaminė terapija yra efektyvi papildoma priemonė gydant periimplantitą ir gerinant minkštųjų audinių gijimo rodiklius. Tačiau jos efektyvumas diabetu sergantiems pacientams yra statistiškai nereikšmingas, todėl yra reikalingi tolimesni tyrimai.

GYDYTOJŲ ORTODONTŲ ŽINIOS, KLINIKINĖ PRAKTIKA IR POŽIŪRIS Į KOMBINUOTĄ PERIODONTOLOGINĮ-ORTODONTINĮ GYDYMĄ: MOMENTINIS KIEKYBINIS TYRIMAS

Erika Rumšaitė, Eglė Zasčiurinskienė
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Didėjant suaugusiųjų pacientų, kuriems taikomas ortodontinis gydymas, skaičiui, daugėja ir pacientų, turinčių periodonto patologiją, dalis. Dėl to ortodontinis gydymas vis dažniau tampa sudėtine kombinuoto gydymo plano dalimi. Nepakankamas gydytojų ortodontų gebėjimas laiku atpažinti ir tinkamai įvertinti periodonto būklę gali lemti netikslus gydymo sprendimus bei nepalankius klinikinius rezultatus.

Tikslas

Įvertinti gydytojų ortodontų žinių lygį, klinikinės praktikos ypatumus ir požiūrį į kombinuotą periodontologinį ir ortodontinį gydymą.

Metodika

Buvo atliktas momentinis kiekybinis tyrimas, naudojant anoniminę apklausą. Surinkti duomenys analizuoti taikant statistinę programą „IBM SPSS Statistics“. Statistiškai reikšmingais laikyti rezultatai, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Tyrime dalyvavo 104 (75,%) Lietuvoje dirbantys gydytojai ortodontai. Surinkti duomenys parodė, kad gydytojų ortodontų žinios apie periodonto ligas yra nevienodos ir reikšmingai susijusios su sociodemografiniais bei profesiniais rodikliais. Didesnis žinių lygis nustatytas tarp jaunesnio amžiaus specialistų, neseniai rezidentūrą baigusių bei aktyviai kvalifikaciją tobulinančių gydytojų. Taip pat paaiškėjo, kad ne visi respondentai sistemingai taiko pagrindinius periodonto būklės vertinimo metodus, tokius kaip kraujavimas zonduojant ir ne visuomet įvertina periodonto būklę prieš pradėdant ortodontinį gydymą. Geresnės teorinės žinios buvo susijusios su dažnesniu literatūroje rekomenduojamų diagnostikos ir profilaktikos priemonių taikymu praktikoje.

Išvados

Gydytojų ortodontų žinių lygis, klinikinė praktika ir požiūris yra susijusios su sociodemografiniais ir profesiniais veiksniais, tokiais kaip amžius, rezidentūros baigimo metai ir dalyvavimas profesiniuose mokymuose. Aukštesnis žinių lygis siejamas su dažnesniu literatūroje rekomenduojamų diagnostikos metodų taikymu bei geresniu pasirengimu gydyti pacientus, sergančius periodonto ligomis.

ILTINIŲ DANTŲ DISTALIZACIJOS GREIČIO PO KAPLIŲ ŠALINIMO Palyginimas taikant trombocitais praturtintą plazmą ir aukštos energijos lazerio terapiją. Metaanalizė

Mariam Varoneckaitė, Ernesta Jančauskaitė, Akvilė Pugačiovaitė,
Arūnas Vasiliauskas
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Pacientams, kuriems nustatomas didelio laipsnio dantų susigrūdimas ar Angle II klasės žandikaulių santykis, dažnai taikomas ekstrakcinis ortodontinio gydymo metodas, šalinant pirmuosius kaplius ir atliekant iltinių dantų distalizavimą. Įprastai toks gydymo metodas trunka apie 2 metus, tačiau ilgai besitęsiantis gydymas gali sukelti komplikacijų bei sumažinti paciento bendradarbiavimą ir pasitenkinimą. Literatūroje plačiai analizuojami ortodontinio dantų judėjimo pagreitinimo metodai, vieni iš jų: trombocitais praturtintos plazmos (PRP) injekcija bei aukštos energijos lazerio terapija (HELT).

Tikslas

Palyginti PRP ir HELT poveikį iltinių dantų distalizavimo greičiui po kaplių šalinimo.

Metodika

Mokslinei literatūros apžvalgai atlikti iškeltas PICO klausimas: ar PRP injekcija, atlikta po pirmųjų kaplių pašalinimo, efektyviau pagreitina iltinių dantų distalizavimą nei HELT?. Elektroninė paieška atlikta PubMed, The Cochrane Library, The Wiley Online Library ir Science Direct duomenų bazėse. Naudoti raktažodžiai: „Laser corticotomy“, „HELT“, „Canine retraction“, „Platelet-Rich Plasma“. Į apžvalgą įtraukti ne senesni nei 10 metų padalintos burnos (angl. „split mouth“) tyrimai, publikuoti anglų kalba. Tinklinei metaanalizei naudota MetaInsight kompiuterinė programa.

Rezultatai

Atlikus elektroninę paiešką, identifikuoti 47 tyrimai, iš kurių 12 atrinkti pilno teksto analizei. Po peržiūros į metaanalizę įtraukti 8 padalintos burnos atsitiktinių imčių tyrimai [8-15], kuriuose dalyvavo 112 pacientų. Po pirmojo mėnesio, HELT statistiškai reikšmingai pagreitino iltinių dantų distalizavimą (MD=0.814; 95% CRL:0.27,1.38), o PRP statistiškai reikšmingo rezultato neparodė (MD=0.25; 95% CRL:-0.81,0.33). Netiesioginis PRP ir HELT palyginimas parodė, kad statistiškai reikšmingo skirtumo tarp HELT ir PRP nebuvo, nors HELT buvo efektyvesnis (MD=0.57; 95% CRL:-0.22,1.38). Po antrojo mėnesio HELT išliko statistiškai reikšmingai efektyvesnis nei kontrolinė grupė (MD=0.44; 95% CRL:0.1,0.77), o PRP statistiškai reikšmingo skirtumo su kontroline grupe neparodė (MD=0.22; 95% CRL:-0.09,0.5). Lyginant HELT ir PRP grupes, statistiškai reikšmingo skirtumo nebuvo (MD=0.22; 95% CRL:-0.67,0.2).

Išvados

Remiantis metaanalizės duomenimis, reikšmingo skirtumo tarp HELT ir PRP injekcijos, siekiant pagreitinti iltinių dantų distalizavimą nėra, tačiau HELT yra statistiškai reikšmingai efektyvesnis, lyginant su kontroline grupe.

PROGNOSTINIAI FAKTORIAI LEMIANČIUS PULPOS GYVYBINGUMO IŠLIKIMĄ PO NEKOMPLIKUOTŲ VAINIKO LŪŽIŲ NUOLATINIUOSE VIRŠUTINIO ŽANDIKAULIO KANDŽIUOSE. RETROSPEKTYVINIS TYRIMAS

Aurelija Vaiciukevičiūtė, Eglė Nedzinskienė, Eugenijus Jasiūnas, Vytautė Pečiulienė, Rasmūtė Manelienė, Rūta Rastenienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Nekomplikuoti vainiko lūžiai - viena dažniausiai patiriamų dantų traumų nuolatinuose dantyse, o kandžiai dėl anatomicinės padėties yra vieni dažniausiai traumuojamų dantų. Papildoma sumušimo trauma jau esant nekomplikuotam vainiko lūžiui gali pabloginti pulpos gyvybingumo išlikimo tikimybę.

Tikslas

Šio tyrimo tikslas - įvertinti prognostinius faktorius, lemiančius pulpos gyvybingumo išlikimą po nekomplikuotų vainiko lūžių nuolatinuose viršutinio žandikaulio kandžiuose su ir be papildomos sumušimo traumos.

Metodika

Į šį retrospektyvinį tyrimą buvo įtraukti 603 dantys iš 544 medicininių dokumentų. Medicininiai dokumentai buvo iš 2019-2025 metų laikotarpio, Vilniaus Universiteto ligoninės Žalgirio klinikos. Informacija apie traumuotus dantis buvo surinkta pagal dantų traumų gaires, iš skubios pagalbos vizito įrašo ir nuo vieno iki keturių sekimo vizito įrašų.

Normalumo pasiskirstymas buvo vertinamas naudojant Shapiro–Wilk and Kolmogorov–Smirnov testus. Grupės buvo lyginamos taikant Kruskal–Wallis testą. Sąsajos tarp kintamųjų buvo vertinamos naudojant Pearson’s chi-square arba Fisher’s exact testus. Efekto dydžiai buvo apskaičiuoti naudojant ranginį epsilon kvadratą. Cramér’s V buvo naudojamas sąsajų tarp kategorinių kintamųjų stiprumui įvertinti.

Rezultatai

Viršutinio žandikaulio centriniai kandžiai (86%, n = 519) patyrė nekomplikuotus vainiko lūžius dažniau nei šoniniai kandžiai (14%, n = 84). Daugiausiai traumuotų dantų (69%, n = 416) buvo V-os šaknies vystymosi stadijos. Sekimo periodu, komplikacijos buvo nustatytos 7.3% (n = 44) dantų. 34.7% (n = 209) dantų patyrė papildomą sumušimo traumą ir 16.3% (n = 34) iš jų išsivystę komplikacijos.

Statistiškai reikšmingos sąsajos su pulpos nekroze buvo nustatytos esant teigiamam perkusijos testui skubios pagalbos vizito metu ($p < 0.001$, ES = 0.25, 95% CI: 0.17–0.33), laiko tarpui nuo skubios pagalbos vizito iki plombavimo nuolatinium kompozitiniu užpildu ($p < 0.001$, ES = -0.34, 95% CI: -0.49 to -0.17) ir esant papildomai sumušimo traumai ($p < 0.001$, ES = 0.25, 95% CI: 0.17–0.33).

Išvados

Po nekomplikuoto vainiko lūžio, pulpos nekrozės atvejų daugiausia buvo nustatyta dantyse su pilnai susiformavusiomis šaknimis, kurie patyrė papildomą sumušimo traumą bei uždelstas laikino užpildo pakeitimas nuolatinium užpildu buvo siejamas su didesniu komplikacijų pasireiškimo dažniu.

BIODENTINE NAUDOJIMO EFEKTYVUMAS ATLIEKANT PULPOS PADENGIMĄ IR PULPOTOMIJĄ STUDENTŲ KLINIKINĖJE PRAKTIKOJE: PILOTINIS TYRIMAS

Margarita Aleksiuik, Eglė Marija Urbonė
Vilniaus universitetas

Ivadas

Šiuolaikinė odontologija orientuojasi į minimaliai invazyvų gydymą ir gyvybingos pulpos išsaugojimą. Gyvybingos pulpos terapija (GPT), apimanti pulpos padengimą ir pulpotomiją, leidžia išsaugoti danties struktūrą ir funkciją. Pastaraisiais metais vis dažniau naudojamos biokeraminės medžiagos, pasižyminčios palankiomis biologinėmis ir mechaninėmis savybėmis. Viena iš jų – Biodentine, kalcio silikato pagrindu sukurta bioaktyvi medžiaga, pasižyminti trumpu kietėjimo laiku ir geru biologiniu suderinamumu. GPT sėkmė gali priklausyti nuo gydytojo odontologo patirties, tuo tarpu šių metodų taikymo rezultatai studentų klinikinėje praktikoje Lietuvoje išlieka nepakankamai ištirti.

Tikslas

Įvertinti gydymo, naudojant Biodentine pulpos padengimui ar pulpotomijai, išeitį.

Metodika

Atliktas retrospektyvus - perspektyvus stebimasis tyrimas, analizuojant Vilniaus universiteto Odontologijos instituto studentų gydytų pacientų medicininius įrašus. Į tyrimą įtraukti pacientai, kuriems 2022–2025 m. laikotarpiu buvo atliktas pulpos padengimas arba pulpotomija naudojant Biodentine ir kurie sutiko dalyvauti tyrime. Po 6 mėnesių atliktas klinikinis, o po 12 mėnesių – klinikinis ir radiologinis ištyrimas. Statistinė analizė atlikta naudojant „IBM SPSS Statistics 27“ programą. Statistiškai reikšmingu laikytas skirtumas, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Tyrime dalyvavo 28 pacientai, kuriems gydyti 30 dantų. Bendra gydymo sėkmė siekė 80 %. Vidutinis stebėjimo laikas yra 380,67 ($\pm 296,06$) dienų. Endodontinis gydymas arba šalinimas buvo atliktas vidutiniškai per 115 ($\pm 117,76$) dienų. Amžius, lytis, dantų grupė, žandikaulis, karieso tipas, jo lokalizacija ir pulpos atvėrimo būdas neturėjo statistiškai reikšmingos įtakos gydymo išiečiai. Dėl mažos imties restauracinių sprendimų įtakos gydymo sėkmei patikimai įvertinti nepavyko.

Išvados

Biodentine yra tinkama medžiaga pulpos padengimui ir pulpotomijai atlikti studentų klinikinėje praktikoje. Dėl mažos tyrimo imties nenustatyti veiksniai, kurie turėtų statistiškai reikšmingos įtakos danties, kuriam buvo atliktas pulpos padengimas ar pulpotomija su Biodentine, išiečiai. Reikalingas tyrimo tęstinumas didinant tiriamųjų imtį.

KAPLIŲ ŠALINIMO ORTODONTINIO GYDYMO METU POVEIKIS VIRŠUTINIŲ KVĖPAVIMO TAKŲ TŪRIUI: SISTEMINĖ APŽVALGA IR META-ANALIZĖ

Salma Varoneckaitė, Neringa Česaitytė, Arūnas Vasiliauskas
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Ekstrakcinio ortodontinio gydymo įtaka viršutinių kvėpavimo takų matmenims yra kontraversali tema tarp odontologijos specialistų, ypač vertinant poveikį kvėpavimo funkcijai ir kvėpavimo takų būklei. Dažnai teigiama, kad ortodontinis gydymas šalinant kaplius lemia kvėpavimo takų susiaurėjimą ir padidina kvėpavimo sutrikimų riziką, tačiau dabartiniai moksliniai duomenys nepateikia nuoseklių įrodymų apie reikšmingą kvėpavimo takų tūrio sumažėjimą po šio gydymo. Atsižvelgiant į kvėpavimo takų klinikinę svarbą, būtinas duomenų vertinimas.

Tikslas

Šio tyrimo tikslas – sistemingai apžvelgti ir kiekybiškai įvertinti kaplių šalinimo poveikį viršutinių kvėpavimo takų tūriui.

Metodika

Atlikta sisteminė literatūros paieška elektroninėse duomenų bazėse, įskaitant PubMed, ScienceDirect ir ClinicalKey, siekiant identifikuoti 2016-2026 m. tyrimus. Remiantis PICO principu, tirti ortodontiniai pacientai (P), kuriems taikytas gydymas pašalinus kaplius (I), lyginant duomenis prieš gydymą (C), vertinant kvėpavimo takų tūrio pokyčius (O). Sisteminei analizei buvo įtraukti cefalometriniai ir kūginio pluošto kompiuterinės tomografijos (CBCT) tyrimai, o į meta-analizę įtraukti tie tyrimai, kuriuose pateikti trimačiai kvėpavimo takų tūrio matavimai. Iš viso buvo rasti 46 tyrimai. Pašalinus dublikatus ir įvykdžius atranką remiantis pavadinimais bei santraukomis, 15 tyrimų atitiko įtraukimo kriterijus ir buvo įtraukti į sisteminę analizę. Iš jų 5 tyrimai pateikė pakankamus kiekybinius duomenis ir buvo įtraukti į meta-analizę. Meta-analizei naudoti kvėpavimo takų tūrio duomenys: vidurkiai, standartiniai nuokrypiai, imties dydžiai. Dėl skirtingų matavimo metodų ir vertintų anatominių sričių buvo atlikta atsiktinių efektų meta-analizė, naudojant standartizuotą vidurkių skirtumą (SMD) su 95 % patikimumo intervalu (PI). Dauguma įtrauktų tyrimų buvo retrospektyvūs, todėl galimas didesnis šališkumas.

Rezultatai

Meta-analizė, neparodė statistiškai reikšmingo kvėpavimo takų tūrio pokyčio po kaplių šalinimo (SMD=0,23; 95 % PI: -0,22 iki 0,69; p=0,32). Atskirų tyrimų rezultatai nebuvo vienodi - dalis jų parodė kvėpavimo takų tūrio padidėjimą [2,6,14], o dalis - sumažėjimą [1,15]. Tarp tyrimų nustatytas reikšmingas heterogeniškumas ($I^2=76\%$), kuris greičiausiai susijęs su skirtingais tyrimų dizainais, vertintomis kvėpavimo takų sritimis ir tiriamųjų charakteristikomis.

Išvados

Remiantis turimais duomenimis, kaplių šalinimas neturi statistiškai reikšmingo poveikio kvėpavimo takų tūriui. Dėl didelio heterogeniškumo ir metodologinių skirtumų rezultatus reikėtų vertinti atsakingai. Reikalinga atlikti daugiau tyrimų su standartizuotais matavimo metodais, siekiant tiksliau įvertinti ekstrakcinio ortodontinio gydymo poveikį kvėpavimo takams.

DERVOS INFILTRACIJOS IR FLUORO LAKO EFEKTYVUMAS GYDANT ICDAS ≤ 2 BALTAŠIAS DĖMES ORTODONTINIO GYDYMO METU: SISTEMINĖ APŽVALGA IR METAANALIZĖ

Vilius Košys, Gabija Štreimikytė, Giedrė Trakinienė
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Baltosios dėmės yra dažna fiksuoto ortodontinio gydymo komplikacija, atsirandanti dėl emalio demineralizacijos, susijusios su biofilmo kaupimusi aplink breketus. Šie pažeidimai pasižymi balkšva, nepermatoma spalva ir dažniausiai klasifikuojami kaip ankstyvieji ėduonies pažeidimai (ICDAS 1–2). Fluoro preparatai yra plačiai naudojami gydyti baltąsias dėmes, nes šios medžiagos skatina remineralizaciją, tačiau jų estetiškas poveikis yra ribotas. Dervos infiltracija yra minimaliai invazyvus metodas, kurio metu porėtas emalis užpildomas mažo klampumo derva, taip sumažinant šviesos sklaidą ir pagerinant pažeidimų estetinę išvaizdą.

Tikslas

Įvertinti ir palyginti dervos infiltracijos ir fluoro lako klinikinį veiksmingumą gydant ICDAS ≤ 2 baltąsias dėmes ortodontinio gydymo metu.

Metodika

Sisteminė apžvalga ir metaanalizė atlikta laikantis PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) gairių. Literatūros paieška atlikta 2025 m. lapkričio - gruodžio mėn. Paieška vykdyta penkiose elektroninėse duomenų bazėse: PubMed, Web of Science, ScienceDirect, SpringerLink ir Wiley Online Library. Į analizę įtraukti 2020 m. – 2025 m. laikotarpiu publikuoti randomizuoti kontroliuojami tyrimai, atlikti su ortodontiškai gydomais pacientais, kuriuose vertintas dervos infiltracijos ir fluoro lako efektyvumas gydant ICDAS ≤ 2 baltąsias dėmes. Pagrindinis vertinimo kriterijus buvo estetiškas pagerėjimas, vertintas pagal spalvos pokytį (ΔE), o antriniai – pažeidimų regresija, ICDAS balų pokyčiai ir ėduonies aktyvumas. Metaanalizė atlikta taikant atsitiktinių efektų modelį (angl. random-effects). Rezultatai pateikti kaip vidurkių skirtumai (MD) su 95 % pasikliautiniais intervalais.

Rezultatai

Į analizę įtraukti trys randomizuoti kontroliuojami tyrimai [6-8]. Metaanalizės duomenimis atskleista, kad spalvos skirtumas statistiškai reikšmingai sumažėjo, o geresni rezultatai nustatyti taikant dervos infiltraciją (MD = -3,43; 95 % PI: -4,20 iki -2,66; $p < 0,001$). Tarp tyrimų heterogeniškumas yra nereikšmingas ($I^2 = 0$ %, $\tau^2 = 0$), rodantis aukštą rezultatų nuoseklumą. Naratyvinės analizės duomenimis nustatyta, kad dervos infiltracija efektyviau nei fluoro lakas mažina ėduonies aktyvumą ir skatina pažeidimų regresiją. Po infiltracijos dažniau stebimi mažesni ICDAS įverčiai (1-0), o fluoro lakas veikia lėčiau ir silpniau. DIAGNOdent ir QLF duomenys patvirtina didesnę ėduonies aktyvumo sumažėjimą taikant infiltraciją.

Išvados

Dervos infiltracija yra veiksmingesnė nei fluoro lakas gerinant estetinį rezultatą bei skatinant ICDAS ≤ 2 baltųjų dėmių regresiją ir stabilizaciją. Šis metodas laikomas minimaliai invazyviu gydymo būdu.

DIRBTINIO INTELEKTO ATLIKTŲ CEFALOMETRINIŲ ANALIZIŲ REZULTATŲ PALYGINIMAS DVIEJŲ METŲ INTERVALU

Vytenis Papievis, Vilius Košys, Erika Rumšaitė, Arūnas Vasiliauskas,
Mantas Šidlauskas
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Kaukolės antropometrijos raida sudarė pagrindą moderniai cefalometrijai, kuri plačiai taikoma ortodontinėje diagnostikoje ir gydymo planavime. Tobulėjant skaitmeninėms technologijoms, cefalometrinė analizė tapo labiau automatizuota, o dirbtinio intelekto (DI) programos leidžia greitai aptikti anatomines struktūras ir atlikti matavimus. Tačiau gaunami rezultatai gali skirtis nuo klinikinio „aukso standarto“, todėl specialisto kontrolė tebėra būtina. Nors DI sistemų tikslumas laikui bėgant gali kisti, mokslinių tyrimų, vertinančių šiuos pokyčius, vis dar trūksta.

Tikslas

Palyginti dviejų dirbtiniu intelektu pagrįstų cefalometrinės analizės sistemų ir žmogaus atliktos cefalometrijos rezultatus 2 metų intervalu.

Metodika

Tyrime analizuota 60 šoninių cefalogramų iš Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Ortodontijos klinikos. Analizės atliktos dviem laikotarpiais: T1 – 2023 m. ir T2 – 2025 m. Žmogaus pusiau automatinė analizė atlikta naudojant „Dolphin Imaging“, o DI analizės – „AudaxCeph“ ir „WebCeph“ programos. Vertinta 12 cefalometrinių parametru ir analizės trukmė. Rezultatų suderinamumas ir patikimumas vertinti taikant ICC ir Bland–Altman metodus, o skirtumams tarp metodų nustatyti naudoti poriniai t arba Wilcoxon testai. Kliniškai reikšmingu laikytas $>2^\circ$ ir 2 mm skirtumas.

Rezultatai

Žmogaus atlikti matavimai buvo patikimi abiem laikotarpiais (ICC $> 0,82$). „AudaxCeph“ rezultatai gerai sutapo su žmogaus atlikta analize (ICC 0,751-0,948 T1 ir 0,779-0,951 T2). Kliniškai reikšmingi skirtumai nustatyti LI-Go-Gn ir UI-LI T1 metu bei tik LI-Go-Gn T2 metu, rodant tikslumo gerėjimą. „WebCeph“ rezultatai buvo labiau kintantys (ICC 0,524-0,864 T1 ir 0,468-0,908 T2) ir dažniau skyrėsi nuo žmogaus atliktos analizės. T1 metu reikšmingi skirtumai nustatyti SN/ANS-PNS, SN/GoGn, ANS-PNS/GoGn, LI-Go-Gn ir UI-LI, o T2 metu papildomai – ANPg matavime. DI analizės buvo 32-47 kartus greitesnės nei žmogaus atliekama analizė. Pacientų amžius ir lytis reikšmingos įtakos rezultatams neturėjo.

Išvados

Palyginus dvi dirbtinio intelekto cefalometrinės analizės sistemas su žmogaus atlikta cefalometrija dviejų metų intervalu, nustatyta, kad „AudaxCeph“ buvo tikslesnė ir patikimesnė nei „WebCeph“, o jos rezultatų sutapimas su žmogaus atlikta analize per dvejus metus pagerėjo. Nors DI sistemos reikšmingai sutrumpino analizės laiką, jų tikslumas išliko priklausomas nuo naudojamos programos, todėl žmogaus kontrolė klinikinėje praktikoje išlieka būtina.

DANTŲ EROZIJŲ PALYGINIMAS TARP PROTINĘ NEGALIĄ TURINČIŲ SUAUGUSIŲJŲ IR BENDROSIOS POPULIACIJOS

Karolė Simona Motiejūnaitė, Indrė Stankevičienė, Alina Pūrienė, Vilma Brukienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Dantų erozijų pasaulinis paplitimas yra reikšmingai didelis. Tačiau duomenų apie šių pažeidimų paplitimą ir intensyvumą asmenyse su sunkia protine negalia nėra.

Tikslas

Įvertinti dantų erozijų paplitimą ir intensyvumą protinę negalią turinčių asmenų grupėje, nustatyti sąsajas su sociodemografiniais veiksniais bei palyginti su bendrąja populiacija.

Metodika

Skerspjūvio dizaino, patogiosios atrankos tyrimas atliktas 2023–2025 m., gavus bioetikos komiteto leidimą (nr. 2019/10-1162-652) ir globėjų rašytinį sutikimą. Įtraukti 18+ amžiaus, protinę negalią turintys suaugę, gydyti bendrojoje neįgaliųjų VUL SK Žalgirio klinikoje. Erozijų paveiktų dantų dalis procentais ir pažeidimų intensyvumas (0–nėra erozijos, 1-pažeidimas emalyje; 2-pažeidimas dentine) vertintas vieno kalibruoto tyrėjo pagal PSO 2013 kriterijus. Sociodemografiniai duomenys: amžius ir lytis, surinkti validuotu 35 klausimų PSO klausimynu suaugusiesiems (2013)[2] lietuvių kalba. Naudojant R programos MatchIt paketą (v4.2.3), kiekvienam protinę negalią turinčiajam į palyginamąją grupę atrinktas bendrosios populiacijos tiriamasis iš ankstesnio Nacionalinio burnos sveikatos tyrimo Lietuvoje pagal lytį ir artimiausią amžių. Statistinė analizė atlikta IBM SPSS 26.0 programa: Shapiro-Wilk, Mann-Whitney U, Chi-kvadrato testai, Spearmano koreliacija. Pasirinktas reikšmingumo lygmuo - $p < 0,05$.

Rezultatai

Tyrimo dalyvavo 77 protinę negalią turintys suaugusieji (vidutinis amžius ($\pm$ SD) – 31 ± 8), iš kurių 45 (58,4%) buvo vyrai. 72,7% (N=56) protinę negalią turinčiųjų ir 41,6% (N=32) bendrosios populiacijos atstovų turėjo bent vieną erozijos pažeistą dantį ($p < 0,001$). Reikšmingai didesnę pažeistų dantų procentą turėjo protinę negalią turintys asmenys ($31,2 \pm 29,5$) nei palyginamosios grupės atstovai ($20,4 \pm 28,6$; $p < 0,05$). Tarp tiriamųjų, turinčių dantų erozijas, protinę negalią turinčiųjų grupėje dažniau pasireiškė pažeidimai siekiantys tik emalį (75,0% (N=42)), o bendrosios populiacijos asmenų tarpe dažniau rasti dentiną pažeidžiantys eroziniai pakitimai (56,3% (N=18); $p < 0,05$). Protinę negalią turinčių asmenų vyresnis amžius siejosi su didesne erozijų pažeistų dantų dalimi ($\rho = 0,31$; $p < 0,05$) bei vyrai ($36,8 \pm 30,2$) turėjo vidutiniškai didesnę pažeistų dantų procentą nei moterys ($26,5 \pm 27,9$; $p < 0,05$).

Išvados

Protinę negalią turintys suaugusieji turėjo didesnę erozijų pažeistų dantų dalį nei bendrosios populiacijos atstovai. Tačiau neįgaliųjų grupėje dažniau nustatyti mažesnio intensyvumo eroziniai pažeidimai nei palyginamojoje grupėje. Be to, vyresnis amžius ir vyriška lytis buvo susiję su didesne pažeistų dantų dalimi tarp protinę negalią turinčių tiriamųjų. Rezultatai pabrėžia tikslinių prevencinių priemonių ir individualizuotos burnos sveikatos priežiūros svarbą asmenims su protine negalia, siekiant mažinti erozijų paplitimą ir progresavimą.

CANALIS SINUOSUS PAPLITIMAS IR ANATOMINĖS VARIACIJOS LIETUVOS PACIENTŲ IMTYJE, NAUDOJANT KŪGINIO PLUOŠTO KOMPIUTERINĘ TOMOGRAFIJĄ: RETROSPEKTYVINIS TYRIMAS

Agnė Baliutavičiūtė, Ernesta Jančauskaitė, Povilas Daugėla
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Viršutinis žandikaulis – kliniškai svarbi kaulinė struktūra, kurioje atliekamos odontologinės chirurginės procedūros (dantų implantacija, ortognatinė chirurgija, endodontinė mikrochirurgija, dantų šalinimas). Viršutinio žandikaulio anatomių struktūrų morfologija individuali, tad planuojant gydymą šioje srityje būtinas nuodugnus ištyrimas. Canalis sinuosus (CS) yra poakiduobinio kanalo šaka. Tai neurovaskulinis kanalas, kuriuo tęsiasi priekinis viršutinis alveolinis nervas, aprūpinantis priekinę viršutinio žandikaulio dalį, kandžius, iltis. Gydytojų žinios apie šį kanalą pritaikomos klinikinėje praktikoje ir padeda išvengti mechaninio kanalo pažeidimo bei jatrogeninių komplikacijų (skausmo, kraujavimo, neurosensorinių sutrikimų, neįvykusios implanto integracijos).

Tikslas

Nustatyti CS paplitimą Lietuvos pacientų imtyje, anatomines ypatybes bei atsivėrimo vietų priekinių dantų srityse pasiskirstymą, remiantis kūginio pluošto kompiuterine tomografija (KPKT).

Metodika

Atliekant retrospektyvinį tyrimą (LSMU Bioetikos centro leidimas Nr. 2025-BEC2-0702), analizuotos vyresnių nei 18m. pacientų KPKT, apimančios visą viršutinį žandikaulį. Į tyrimą įtraukti tik pakankamos diagnostinės kokybės nuolatinio sąkandžio dantų lankų be patologijos vaizdai. Į tyrimą neįtrauktos KPKT, kuriose stebimas dantų netekimas, vizualizaciją trikdančios radiokontrastinės medžiagos (dantų implantai, ortodontiniai aparatai ir kt.) priekinių dantų srityje. KPKT duomenys apdoroti „CS 3D Imaging“ programine įranga. Vertintas CS paplitimas, skaičius, diametras, atsivėrimo angų pasiskirstymas, atstumai iki gretimų anatomių struktūrų. Statistinė duomenų analizė atlikta „IBM SPSS Statistics 31.0.2.0“ programine įranga. Pasirinktas reikšmingumo lygmuo $p < 0,05$.

Rezultatai

Tyrime analizuota 200 KPKT. CS paplitimas siekė 73% (60 vyrų (76,9%), 86 moterų (70,5%)). Iš viso identifikuoti 365 kanalai. Vidutinis CS skersmuo – $0,74 \pm 0,01$ mm. CS atsivėrimo vietų pasiskirstymas: šoninių kandžių srityje – 35,9% (n=131), centrinių kandžių srityje – 35,3% (n=129), tarp centrinių ir šoninių kandžių – 12,1% (n=44), ilčių srityje – 7,9% (n=29), tarp šoninio kandžio ir ilties – 6,6% (n=24), tarp centrinių kandžių – 2,2% (n=8). Vidutiniai ($\pm$ SD) atstumai nuo CS atsivėrimo gomuryje vietos iki anatomių struktūrų: iki nosies ertmės dugno – $15,52 \pm 0,18$ mm, iki alveolinės keteros – $7,30 \pm 0,17$ mm, iki skruostinės kortikalinės kaulo plokštelės – $7,36 \pm 0,06$ mm, iki kandinės angos – $6,52 \pm 0,17$ mm.

Išvados

Tirtoje Lietuvos pacientų imtyje Canalis sinuosus yra dažna anatinė struktūra priekinėje viršutinio žandikaulio srityje, dažniausiai siejama su šoniniais bei centriniais kandžiais. Planuojant intervencijas šioje srityje, rekomenduojamas išsamus priešoperacinis įvertinimas, taikant KPKT canalis sinuosus identifikavimui.

APATINIO ŽANDIKAULIO TREČIŲJŲ KRŪMINIŲ DANTŲ IR APATINIO ALVEOLINIO NERVO KANALO SANTYKIO VERTINIMAS: KŪGINIO PLUOŠTO KOMPIUTERINĖS TOMOGRAFIJOS RETROSPEKTYVINIS TYRIMAS

Agnė Baliutavičiūtė, Ernesta Jančiauskaitė, Povilas Daugėla
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Apatinių trečiųjų krūminių dantų (ATKD) retencija yra dažniausia lyginant su kitais dantimis, o jų šalinimas išlieka viena pagrindinių procedūrų burnos chirurgijoje. Svarbu įvertinti ATKD santykį su apatinio alveoliniu nervo kanalu (AANK), kadangi nervo pažeidimas laikomas viena rimčiausių su šia procedūra susijusių komplikacijų.

Tikslas

Įvertinti ATKD retencijos tipą ir ATKD bei AANK santykį Lietuvos pacientų imtyje, remiantis kūginio pluošto kompiuterine tomografija (KPKT).

Metodika

Retrospektyviniame tyrime (LSMU Bioetikos centro leidimas Nr. 2026-BEC2-0141) analizuotos vyresnių nei 18 m. pacientų AŽ dantų lankai. Į tyrimą įtrauktos tik tos KPKT, kuriose stebimi visi krūminiai dantys be patologijų abiejose pusėse. Į tyrimą neįtrauktos KPKT, kuriose ortodontiniai aparatai, dantų implantai, kitos rentgenokontrastiškos medžiagos ar artefaktai riboja kokybišką vaizdų analizę. Rentgenologiniai duomenys apdoroti „CS 3D Imaging“ programine įranga. Vertintas dantų retencijos tipas pagal G. Juodžbalio ir P. Daugėlos klasifikacijos C. Stacchi modifikaciją, atstumas tarp ATKD ir AANK. Statistinė duomenų analizė atlikta „IBM SPSS Statistics 31.0.2.0“ programiniu paketu. Pasirinktas reikšmingumo lygmuo $p < 0,05$.

Rezultatai

Iš viso nagrinėtos 150 pacientų KPKT, apėmusios 300 ATKD. 73,7 % ATKD priskiriami I retencijos klasei, 22 % – II, 4,3 % – III. Statistiškai reikšmingas skirtumas tarp retencijos klasės ir AŽ pusės, lyties, amžiaus nebuvo nustatytas ($p > 0,005$). 44 % ATKD turėjo tiesioginį kontaktą su AANK; toks ryšys dažnesnis moterims kairėje AŽ pusėje ($p = 0,008$). Vidutinis atstumas tarp ATKD ir AANK – $1,79 \pm 2,04$ mm; moterų vidutiniai ATKD – AANK atstumai mažesni abiejose AŽ pusėse, lyginant su vyrais (kairėje $p = 0,004$, dešinėje $p = 0,042$). Abiejų lyčių pacientams, abiejose AŽ pusėse ir visose amžiaus grupėse (išskyrus 18–25 m.) nustatyta, kad I retencijos klasėje ATKD – AANK vidutiniai atstumai didesni lyginant su II ir III klase ($p < 0,001$).

Išvados

Tarp tirtų Lietuvos pacientų dažniausia pirmoji (paprasto prognozuojamo šalinimo sudėtingumo) ATKD retencijos klasė, o trečioji (sudėtingo šalinimo) klasė nustatyta rečiausiai. Beveik pusėje tirtų atvejų nustatytas tiesioginis radiologinis ATKD ir AANK kontaktas. .

PROFESINĖS APLINKOS ĮTAKA ŠYPSENOS ESTETIKOS SUVOKIMUI: BALETO ARTISTŲ IR BIURO DARBUOTOJŲ PALYGINAMOJI ANALIZĖ

Neringa Šabaniauskienė, Salma Varoneckaitė, Arūnas Vasiliauskas
Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

Įvadas

Šypsena yra vienas iš svarbiausių bendravimo aspektų. Ji ne tik išreiškia emocijas, bet ir atlieka svarbų vaidmenį formuojant socialinius ryšius bei savęs vertinimą. Estetiškai patraukli šypsena gali sustiprinti pasitikėjimą savimi, tuo tarpu jos netobulumai – kelti psichologinį diskomfortą. Skirtingų profesijų atstovams, ypač scenos artistams ar biuruose dirbantiems žmonėms, šypsenos reikšmė gali stipriai skirtis. Šokėjai, aktoriai, modeliai ar pardavėjai, gali teikti pirmenybę nepriekaištingai šypsenai, kad pagerintų savo išvaizdą ir pasitikėjimą darbo vietoje. Ir atvirkščiai, konservatyvesnių ar neviešų profesijų asmenys gali turėti skirtingus estetinius pageidavimus arba nusiskundimus dėl šypsenos. Šiame darbe siekiama išnagrinėti, kaip skirtingai šypsenos estetiką vertina baleto artistai ir biuro darbuotojai bei kokią įtaką tai daro jų emocinei būsenai ir savijautai.

Tikslas

Įvertinti šypsenos estetinių ypatybių poveikį baleto artistų ir biuro darbuotojų psichosocialinei savijautai.

Metodika

Tyrimas atliktas anoniminės anketinės apklausos būdu. Dalyvavo 173 respondentai – 85 baleto artistai ir 88 biuro darbuotojai. Respondentams buvo pateikta 12 skirtingų fotografijų su įvairiais šypsenos mini ir mikroestetikos nukrypimais nuo normos. Dalyviai vertino kiekvieną nuotrauką pagal konkrečius estetinius aspektus bei nurodė, kaip jie jaučiasi dėl savo šypsenos – ar patiria nepasitenkinimą, nerimą, socialinį diskomfortą. Surinkti duomenys buvo apdoroti statistinės analizės metodais, siekiant nustatyti reikšmingus skirtumus tarp tiriamųjų grupių.

Rezultatai

Iš viso anketą užpildė 173 respondentai. Tyrimo rezultatai parodė, kad estetikos svarba darė statistiškai reikšmingai didesnę įtaką biuro darbuotojų psichosocialinei būklei (7,51(SN 3,5) balai) lyginant su baleto artistais (7,10 (SN 3,5) balai) ($p < 0,05$). 97,1% respondentų labai blogai įvertino dantų susigrūdimą, 84,7% asmenų šypsenoje stebima diastema buvo neestetiška, 65,9% apklaustųjų blogai įvertino danteninę šypseną ir net 98,25% tiriamųjų bloga burnos higiena lėmė neestetiškos šypsenos vaizdą.

Išvados

1. Baleto artistai teigia, kad tiesūs ir gražūs dantys gali turėti teigiamos įtakos jų karjerai, o biuro darbuotojai, kurie yra nepatenkinti savo dantų išvaizda, dažnai jaučia nerimą ir nepasitikėjimą ir todėl susilaiko nuo socialinių kontaktų ir bendravimo.
2. Pagal pateiktas fotografijas tiek baleto artistai, tiek biurų darbuotojai vertindami šypsenos miniestetikos nukrypimus nuo normos blogiausiai įvertino danteninę šypseną bei šypsenos simetriškumo nebuvimą, o skruostiniai koridoriai buvo mažiausiai pastebimi.
3. Mikroestetikos vertinime labiausiai pastebimos buvo dantų formos ir dydžio anomalijos, bei tremos ir diastemos, o mažiausiai pastebimi buvo juodi trikampiai..

ADHEZYVINIŲ SISTEMŲ PASIRINKIMAS TARP LIETUVOJE DIRBANČIŲ GYDYTOJŲ ODONTOLOGŲ

Paulina Gudauskaitė, Estera Miliūnienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Adhezyvinės sistemos odontologijoje pradėtos naudoti 1955 m., kai Michael Buonocore pristatė rūgštinio emalio ėsdinimo metodą. Tobulėjant restauracinėms medžiagoms ir technologijoms, adhezyvinės sistemos vystėsi etapais – nuo pilno ėsdinimo sistemų iki savaiminio ėsdinimo ir universalių (angl. universal arba multi-mode) sistemų. Šių sistemų paskirtis – užtikrinti patikimą kompozitinių restauracijų sukibimą su emaliu ir dentinu. Tai atliekama pašalinant arba modifikuojant lipnųjį sluoksnį bei sudarant sąlygas susidaryti hibridiniam sluoksniui.

Tikslas

Įvertinti Lietuvoje dirbančių gydytojų odontologų naudojamų adhezyvinių sistemų pasirinkimą ir su pastarosiomis susijusius veiksnius.

Metodika

Atliktas skerspjūvio anketinis tyrimas, kuriame dalyvavo 110 Lietuvoje dirbančių gydytojų odontologų. Tyrimas vykdytas taikant savanorišką patogiąją atranką. Duomenys rinkti naudojant anoniminių internetinių klausimyną (www.apklausa.lt). Statistinė duomenų analizė atlikta naudojant IBM SPSS Statistics 31.0 programą. Taikyta aprašomoji statistika, kryžminė analizė (angl. cross-tabulation) ir chi kvadrato testas. Statistiškai reikšmingais laikyti rezultatai, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Dažniausiai respondentų pasirenkamos adhezyvinės sistemos buvo 8-osios kartos (universalios) – 35,5 % ($n = 39$), ir 5-osios kartos (pilno ėsdinimo, angl. total-etch) – 25,5 % ($n = 28$). Statistiškai reikšmingas skirtumas nustatytas tarp pasirinkto ėsdinimo tipo ir gydytojų odontologų specializacijos bei klinikinės patirties trukmės ($p < 0,05$). Ilgesnę klinikinę patirtį turintys gydytojai linkę dažniau rinktis 8-osios kartos adhezyvines sistemas, o trumpesnę klinikinę patirtį turintys – 5-osios kartos. Taip pat nustatytas reikšmingas ryšys tarp kriterijų, kuriais vadovaujasi gydytojai odontologai rinkdamiesi adhezyvines sistemas, ir jų vertinimo pagal adhezyvinių sistemų kartas ($p < 0,05$).

Išvados

Dažniausiai naudojamos yra universalios (8-osios kartos) adhezyvinės sistemos. Vis dėlto, vertinant restauracijų ilgaamžiškumą, respondentų subjektyvia nuomone, patikimiausiomis laikomos 4-osios ir 8-osios kartos adhezyvinės sistemos. Dažniausiai taikomas ėsdinimo metodas – pilnas ėsdinimas. Nustatyta, kad gydytojų odontologų specializacija ir klinikinė patirtis yra susijusios su adhezyvinių sistemų pasirinkimu ir jų vertinimu. Respondentai, laikantys sukibimo jėgą, kainą ir pooperacinio jautrumo mažinimą svarbiais kriterijais, šiuos aspektus vertina kaip atskirus rodiklius.

ŠYPSENOS ESTETIKOS SUVOKIMO PALYGINIMAS TARP ODONTOLOGIJOS IR KITŲ STUDIJŲ KRYPČIŲ STUDENTŲ

Ugnė Dulskaitė, Laura Linkevičienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Šypsenos estetiškas suvokimas yra individualus ir gali reikšmingai skirtis tarp žmonių. Šiuos skirtumus gali lemti ne tik asmeninė patirtis, bet ir studijų kryptis ar turimos profesinės žinios. Todėl svarbu įvertinti, ar odontologijos studentai, turintys daugiau profesinių žinių apie šypsenos estetiką, ją vertina kitaip nei kitų krypties studentai.

Tikslas

Įvertinti ir palyginti šypsenos estetikos suvokimą tarp odontologijos ir kitų studijų krypties studentų.

Metodika

Atliktas vienu momentis skerspjūvio tyrimas, paremtas klausimynu, kuriame dalyvavo aukštųjų mokyklų studentai. Dalyviai vertino standartizuotų vyrų ir moterų šypsenų (harmoningos šypsenos, danteninės šypsenos, diastemos, lengvo dantų susigrūdimo ir šypsenos su ortodontiniais breketais) estetinį patrauklumą, naudodami 10 balų skalę. Šypsenų vaizdai buvo generuoti naudojant dirbtinio intelekto įrankius (ChatGPT, OpenAI), siekiant išlaikyti vienodus veido bruožus, keičiant tik šypsenos charakteristikas. Klausimynas taip pat apėmė klausimus apie šypsenos estetikos svarbą socialinėje sąveikoje ir pasitikėjimui savimi. Duomenų normalumas vertintas Shapiro–Wilk testu. Kadangi duomenys neatitiko normaliojo skirstinio, analizei taikyti neparametriniai statistiniai metodai – Mann–Whitney U ir chi kvadrato testai. Statistinis reikšmingumas nustatytas, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Tyrime dalyvavo 164 studentai, iš kurių 40,9 % studijavo odontologiją, o 59,1 % – kitas studijų kryptis. Harmoninga šypseną gavo aukščiausius estetiškus įvertinimus (apie 9,2–9,5 balo), tuo tarpu danteninė šypseną (apie 4,0–5,1) ir diastema (apie 4,7–5,9) buvo vertinamos prasčiausiai. Dantų susigrūdimo ir ortodontinių breketų atvejais estetiškas vertinimas buvo vidutinis (apie 6,7–7,9 balo). Nustatyti statistiškai reikšmingi skirtumai tarp skirtingų šypsenos tipų ($p < 0,05$). Tarp odontologijos ir kitų studijų krypties studentų statistiškai reikšmingų skirtumų nenustatyta ($p > 0,05$). Analizuojant pagal lytį, nustatytas panašus estetiškas suvokimas, tačiau moterys reikšmingai aukščiau vertino harmoningą moterišką šypseną nei vyrai ($p = 0,020$). Dauguma respondentų nurodė, kad šypsenos estetika daro įtaką pirmajam įspūdžiui (97,0 %), pasitikėjimui savimi (96,3 %), psichologinei gerovei (93,3 %) ir bendram patrauklumui (88,4 %).

Išvados

Šypsenos estetikos suvokimas yra panašus tarp odontologijos ir kitų studijų krypties studentų. Didžiausią įtaką estetiniam vertinimui daro šypsenos tipas, o ne studijų kryptis. Harmoningos šypsenos vertinamos palankiausiai, tuo tarpu danteninė šypseną ir diastema – kaip mažiausiai patrauklios. Dauguma studentų šypsenos estetiką laiko svarbia pirmajam įspūdžiui, pasitikėjimui savimi ir bendram patrauklumui.

ELEKTRONINIŲ CIGAREČIŲ RŪKymo ĮPROČIAI TARP ORTODONTIŠKAI GYDYTŲ IR NEGYDYTŲ STUDENTŲ

Vytautė Charževskytė, Indrė Stankevičienė
Vilniaus universitetas

Įvadas

Visoje Europoje elektroninių cigarečių populiarumas didėja kaip alternatyva tabako gaminiams. Moksliniuose tyrimuose teigiama, jog elektroninių cigarečių rūkymas kaip ir fiksuoti ortodontiniai aparatai yra susiję su padidėjusia ėduonies rizika. Rūkymo įpročių įvertinimas tarp ortodontiškai gydytų ir negydytų jaunų žmonių svarbus ėduonies prevencijos strategijų kūrimui.

Tikslas

Įvertinti Vilniaus universiteto studentų elektroninių cigarečių rūkymo ir rūkymo dažnio sąsajas su ortodontiniu gydymu.

Metodika

Skerspjūvio tyrimas atliktas 2025-2026 metais, dalyvauti tyrime kviesti Vilniaus universiteto studentai, taikyta patogioji atranka. Reikalingas respondentų skaičius (N=147) apskaičiuotas „G*Power“ programa. Tyrimui naudotas 20 uždarų klausimų anoniminis testo-pakartotinio testo metodu patvirtintas (ICC=0,920) klausimynas, parengtas remiantis validuotais klausimynais ir esamų tyrimų apklausomis. Į analizę įtraukti klausimai apie ortodontinį gydymą (taikytas/netaikytas ir ortodontinio gydymo trukmę - daugiau nei 2 metus, iki 2 metų), elektroninių cigarečių rūkymą (rūko/nerūko) ir rūkantieji toliau skirstyti į dvi grupes: rečiau (≤ 5 k./d.), dažniau (≥ 6 k./d.) rūkančius) ir sociodemografinius veiksnius (amžius, lytis). Statistinei analizei naudota aprašomoji statistika, Shapiro-Wilk, Mann-Whitney U, Chi-kvadrato testas, vidurkiai pateikiami su standartiniais nuokrypiais (sd). Rezultatas laikytas statistiškai reikšmingu, kai $p < 0,05$.

Rezultatai

Iš 148 tiriamųjų moterų dalyvavo 70,9% (N=105), 27% buvo vyrai, 2% respondentų žymėjo pasirinkimą „kita“. Vidutinis respondentų amžius 20,8 (sd=2,1). Elektroninių cigarečių nerūkantys sudarė 64,9% (N=96) apklaustųjų, ortodontinis gydymas buvo taikytas 44,6% (N=66). Ortodontiškai dažniau gydytos moterys ($p=0,035$). Nenustatyta sąsajų tarp rūkymo (rūko/nerūko) ir atlikto ortodontinio gydymo (taikytas/netaikytas). Tarp daugiau nei 2 metus ortodontiškai gydytų respondentų elektronines cigaretes rūkančių buvo mažiau (18,5% (N=5)) nei tarp iki 2 metų gydytų (41,0% (N=16)), $p=0,065$. Nebuvo nustatyta ryšio tarp rūkymo dažnio ir atlikto ortodontinio gydymo. Rūkantieji tiriamieji, kurie daugiau nei 2 metus nešiojo ortodontinį aparatą, rūkė mažiau kartų (0% rinkosi dažniau (≥ 6 k./d.)) nei tie, kurie nebuvo ortodontiškai gydomi (58,1 % (N=18) rinkosi dažniau (≥ 6 k./d.)), $p=0,045$. Reikšmingų skirtumų tarp iki 2 metų ortodontiškai gydytų ir ortodontiškai negydytų respondentų rūkymo dažnio nenustatyta.

Išvados

Ilgesnį nei 2 metai ortodontinį gydymą turėję tiriamieji rūkė rečiau nei ortodontiškai negydyti respondentai. Ateityje reikalingi didesnės apimties tyrimai šių tendencijų patikslinimui. Gauti rezultatai taip pat išryškina jaunimo švietimo apie elektroninių cigarečių vartojimo prevencijos svarbą.

A CLINICAL CASE REPORT: CONVENTIONAL AND SUCTION-EFFECTIVE COMPLETE DENTURE

Arman Hosseinzadehfard, Kalleni Demetriou, Iveta Paškauskaitė,
Viktorija Ašmankevičiūtė-Leminskė
Lithuanian University of Health Sciences

Aim

Oral health is a key indicator of overall health and quality of life. Edentulism can significantly affect the psychological well-being of the patient as well as speech, mastication and esthetics. Conventional complete dentures have been the most used treatment options for edentulous patients. However, their clinical effectiveness can often be limited by poor stability and inadequate retention. Therefore, Suction-effective complete dentures (SECD) have been introduced to improve retention and stability.

Purpose

To compare the clinical effectiveness of conventional complete dentures and Suction-effective complete dentures (SECD) in terms of stability, retention and patient satisfaction.

Materials and methods

A 79-year-old fully edentulous female patient presented with poor denture retention and stability. Implant therapy was excluded due to financial limitations. Both conventional and Suction-effective dentures were fabricated through standardized clinical protocols and copy denture technique. A single patient sequential comparison was performed with each denture worn for two weeks. The clinical outcomes were evaluated using VAS and OHIP-EDENT (5,6) at baseline, after each intervention and at 6-month follow-up.

Results

The Suction-effective complete dentures (SECD) reported increased retention, stability and overall patient satisfaction. The patient reported clear preference for SECD, and the results remained stable for 6 months.

Conclusion

In conclusion SECD appears to be a promising, non-invasive treatment for fully edentulous patient. It improves the overall clinical effectiveness through increased retention, stability and patient satisfaction

CYSTECTOMY AND ROOT RESECTION IN THE MANAGEMENT OF AN EXTENSIVE ODONTOGENIC CYST WITH PLATELET-RICH FIBRIN APPLICATION: A CLINICAL CASE REPORT

Arman Hosseinzadehfard, Kalleni Demetriou, Ugnė Mikelionytė,
Pedram Hosseinzadehfard, Gytis Naumavičius
Lithuanian University of Health Sciences

Aim

Extensive periapical lesions involving multiple teeth can commonly present a therapeutic challenge. Such lesions may persist despite a well-executed conventional treatment. These cases often require surgical intervention with a multidisciplinary approach. In recent years, adjunctive regenerative approaches, such as platelet-rich fibrin (PRF), have been proposed to enhance postoperative healing.

Purpose

To present the diagnosis, multidisciplinary treatment, and outcomes of a clinical case involving cystectomy, root resection, and PRF application in the anterior maxilla with emphasis on preserving the vitality of the involved teeth.

Materials and methods

A 31-year-old male patient presented with persistent symptoms including a fistula in the anterior maxillary region, discomfort on biting, and palatal swelling. The patient reported no history of systemic disease, allergies, or use of medication. Clinical and radiological examination, including 3D imaging, revealed apical periodontitis of teeth 11 and 12 adjacent to a large cyst of odontogenic origin involving teeth 11 to 15. Due to the persistence of the cyst, surgical treatment was performed, including cystectomy, root resection of teeth 11 and 12 with retrograde canal filling using biomaterial. After cystectomy, the cyst was submitted for histopathological examination. Platelet-rich fibrin (PRF) was applied to the surgical site to promote healing and regeneration. The surgical site was closed with sutures, and the patient was prescribed antibiotics and 0.12% CHX mouthwash. Periodontal and supportive care were incorporated into the treatment plan.

Results

The multidisciplinary approach with adjunctive PRF resulted in the successful removal of the extended cyst and preservation of the involved teeth. Histopathological examination confirmed the diagnosis of a radicular cyst. The 2-month follow-up revealed favorable soft and hard tissue healing, resolution of the symptoms, and no postoperative complications.

Conclusion

A multidisciplinary approach is many times essential to manage extensive odontogenic cysts. The adjunctive use of platelet-rich fibrin may enhance postoperative healing and tissue regeneration. A combination of surgical intervention and endodontic retreatment remains the most effective treatment option for eliminating pathology and preserving natural dentition.

SAKANDŽIO PAKYLŲ ANT LAIKINŲ VAINIKĖLIŲ ANT IMPLANTŲ ĮTAKA INTRUZIJAI GYDANT TIESINIMO KAPOMIS

ORDOLINE Goda Jarmakienė, Robertas Kirlys
Ordoline

Įvadas

Dantų intruzija vienas iš sunkiausiai nuspėjamų ir pasiekiamų judesių ortodontijoje. Dėl Popov-Godon fenomeno dantys yra linkę migruoti į prarastų dantų vietą. Išilgėję dantys sunkina protezavimo galimybes, todėl dantų intruzija yra svarbi gydymo dalis norint sukurti vietą protezavimui. Sākandžio pakylos, kaip papildoma priemonė, planuojamos vertikaliai aukščio kontrolei, todėl gydant tiesinimo kapomis gali būti suplanuotos intruzijos palengvinimui. Virtualus gydymo planavimas ir chirurginiai gidai suteikia dantų implantacijos galimybę nebaigus ortodontinio gydymo.

Tikslas

Šio tyrimo tikslas yra įvertinti sākandžio pakylų (toliau SP) ant laikinų vainikėlių ant implantų (toliau LVI) įtaką viršutinių krūminių dantų intruzijai (toliau KDI) taikant gydymą tiesinimo kapomis.

Metodika

Iš 898 pacientų atrinkti 80 tiriamųjų skenai (n=29 vyrai; n=51 moterys; vidutinis amžius – 39,29 m.), gydyti tiesinimo kapomis, kuriems prieš gydymą atlikta gidinė implantacija ir uždėtas LVI. Tiriamieji suskirstyti į dvi grupes: SP grupė (n=35) ir kontrolinė grupė be SP (n=45). Intraoraliniai skenai (skenas prieš gydymą-skenas korekcijai) perdengti naudojant gomurio raukšles kaip nekintamą atskaitos tašką naudojant OnyxCeph (Image Instruments, Chemnitz, Germany). Gautos pasiektų ir planuotų judesių reikšmės ir palygintos tarpusavyje. Krūminių dantų inklinacijos skruostine kryptimi pokytis vertintas reliatyvos KDI įvertinimui. Atlikta statistinė duomenų analizė naudojant SPSS 29.0 programinę įrangą. Kintamųjų normalumo pasiskirstymo, skirtumo tarp planuotos ir pasiektos intruzijos reikšmės ir krūminių dantų inklinacijos įvertinimui tarp grupių taikytas t-test kriterijus. Remiantis Welch [6] koreguotas t-test taikymas dėl skirtingų grupių dydžio. Statistinio reikšmingumo lygmuo <0,05.

Rezultatai

Statistiškai reikšmingi rezultatų skirtumai nenustatyti vertinant pasiektą intruziją (p = 0,184), skirtumą tarp pasiektos ir planuotos intruzijos reikšmių (p = 0,953) ir pasiektos krūminių dantų inklinacijos (p = 0,137) tarp SP grupės ir kontrolinės grupės.

Išvados

Sākandžio pakylos ant laikinų vainikėlių ant dantų implantų neturėjo reikšmingos įtakos išilgėjusių dantų intruzijai. Pastarieji rezultatai gali būti susiję su SP aukščio trūkumu ir greita SP deformacija dėl kramtomųjų raumenų veiklos.

Ateityje reikalingi tyrimai išmatuojant šoninių dantų judesius norint įvertinti, ar jų ekstruzija turi įtakos sukuriant pakankamai vietos antagonistų protezavimui ir sākandžio pakylų aukščio ir deformacijos įtaką intruzijai.

Literatūros sąrašai redaktoriams - žinomi.